

RUH MADDE

7 Sayı: 75 — Nisan 1966

Cemiyet adına Sahip ve

Mes'ul Müdür
SUAT TAHSUĞ



Hazırlayanlar :

Feridun Tepeköy
Erol Haras
Ergün Arıkdal
Afif Yesari
Salih Öge
Erol Sevil
Azime Nakip
Enver Ölçerman
Mehmet Sancar
Çetin Salkök



İdarehane ve Cemiyet binası
Taksim, Sıraselviler, Bıllırcu
Çıkmazı Sümbül Apt. No. 14/2
(Otel Santral Sokağı)



Dizgi ve Baskı :
Baha Matbaası



Kapak Baskı :
Karadeniz Matbaası



Abone ücreti :
Yıllık 18 Lira
6 aylık 9 Lira



Haberleşme, Abone ve
Havale adresi :
RUH ve MADDE
P. K. 1157 - İstanbul

RUH ve MADDE'den Sevgili Okuyucularına

Küçük fakat önemli bir müşahadem oldu: Bir dolmuşta telaşlı bir adam, evvel ineceği için benim ortaya binmemi istedi. İsteğe uydum; fakat kızdığım için içimden, benim ineceğim yerin adamdan evvel olmasını diledim. Adam bana yol vermek için incek, belki de bu yüzden çamura batacaktı.

Sonra, bunu unuttum ve Sodom ve Gomor halkını düşündüm. Lut Peygamberin kavmi ahlâksızdı. Bu yüzden şehirleri battı. EĞER İNSANLARIN MORAL DURUMLARI İLE CEREYAN ETMEKTE OLAN FİZİK OLAYLAR ARASINDA BİR İLGİYİ APAÇIK KURABİLİRSEK ÇOK ÖNEMLİ BİR KEŞİFTE BULUNMUŞ OLURUZ, dedim.

Dolmuştaki telaşlı yolcu gerçekten benden önce indi. Yerine bir kadın binecek oldu. İnış yerim yaklaştığı için bu sefer ben onu ortaya almak istedim. VE TAM BU SIRADA ŞAPKAM KAPIYA ÇARPARKAN DÜŞTÜ...



Ferdi hayatımızda yapabileceğimiz bu müşahadelere genellikle kendimizden başkasına pek yararlı olmuyor. Fakat bizler gittikçe genişleyen sosyal çevrelere bağlı olduğumuzu unutuyor gibiyiz. Tek tek kişiler olarak, bir yağmura veya sıcak bir güneşe tâbi yaşadığımızın elbette farkındayız. Bundan başka, sosyal hadiseler de inanıyoruz: Meselâ piyasadaki bir ucuzluk ve pahalılık hadisesiyle de çok yakından ilgiliz.

Ancak, tekâmülümüzü, topyekûn insanlık halindeki tekâmülümüzü pek düşünmediğimizden, bununla ilgili kanunları araştırmak zahmetine katlanmadığımızdan, FERT PSİKOLOJİLERİMİZDE DEĞİŞİMLER DOĞURAN TABİİ OLAYLARA, SOSYAL HAREKETLERE HAKİM ŞUURLU BİR DÜZENDEN HABERSİZİZ.

Yurdumuzun bir köşesinde aylar süren devamlı depremler kaydedildi. Güney Ege ve Batı Akdeniz bölgesinde bugüne kadar görülmemiş cezir hadiseleri oldu. Buna şimdilik sudan ilmi izahlar arıyor ve bununla yetinmeye çalışıyoruz. Halbuki, bütün ama bütün olaylar, biz insanlara, bilgilerimizi arttırmamızı, daha geniş bir anlayışı gerektiren uyarılar temin etmek amacını güdüyor.

Cemiyetimiz insanlara yararlı her türlü uyarıdan kendi hissesine düşeni tesbit edip duyururken şöyle bir imandan hareket etmektedir: Gittikçe şumullenen tekâmül kanunları bilindikçe bunların tabii bir neticesi olan tezahüratı beklemek de ne akıl ötesi ne de ilim dışıdır.

Ferdi müşahedelerin kifayetsiz kaldığı hallerde, meselâ bütün insanlığı tehdit eden bir açlık veya harp tehlikesi karşısında hepimiz moral davranışının bir değeri olduğunu inkâr edemeyiz.

Mekke yolu.

Levhada "Müslüman olmayanlara yasaktır" ibaresi okunmaktadır.



YARINKI DÜNYA

Bütün dünyayı etkileyen Avrupa medeniyetinin temeli eski Yunan'a, Roma'ya, Tevrat ve İncil'e dayanıyor.

Tarihsel bir sıralanışla din kitapları Tevrat - İncil - Kur'andır. Avrupa, Kur'anı kutsal kitap olarak kabul etmiyor.

İslâm ülkelerdeki maddi refah ve teknik noksanlığı batılıların rüçhaniyetini kabul ettirir gözüküyor.

Bu tenakuz neden ileri geliyor?

CAHİLİYE DEVRİ ŞİİRLERİ

.... O sevgililerin ne iyi, ne mes'ut günlerini gördün sen İmriülkays.. Hele Dereti Cülcül günü ne gündü?

.... O gündü ki, (yaya kaldığım için ve Uneyze'den başka devesi boş kalan diğer bir kız da bulunmadığı için) mahfeye Uneyzenin mahfesine girmiştım. (Fakat rahat durmadığım için): «Yazıklar olsun sana.. Beni yaya yürümeye mecbur edeceksin..» demeğe başladı.

(*) Devenin üzerindeki kumaşla tülü üstü kapalı binek yeri.

Ben senin gibi nice kız, gebe ve emzikli kadınlara (ki, gebe ve emzikliler hallerinde erkek istemezlerken) gecele- gitmiş ve onları (güzelliğimle) bir ya- basmış, nazar boncuklu, emzikteki çocuklarından alıkoymuşumdur.

... Ve Ayr adlı kimsenin vâdisi gibi ctsuz ve ıssız vadileri geçmişimdir ki, orada kurtlar, kumarda ütülüp de kendi- den yiyecek isteyen kumarbazın çocuk- larına bağırması gibi bağırıyorlardı.

... Birdenbire bize, sırtları ak ve a- rakları kara bir yaban öküzü sürüsü gö- ründü. Bunların dişilerinin birbirlerine sı- ğınarak dertop olmaları Derar adlı putun çevresinde genç kızların siyah ve uzun e- tekleriyle dönmelerine benziyordu.

Aralarında, türlü türlü boncuklar ve mücevherler bulunan akı, karalı Yemen boncuklarından dizilmiş ve bir asıl kız ço- cuğunun boynuna takılmış olan gerdanlığın kopup etrafa dağılması gibi bu sürüdeki dişiler de şuraya buraya dağıldılar.

... Suya girmişçesine terlemiş olması ge- rekirken atım; hiç terlemeden bu yaban ö- küzlerinin erkeklerine, dişilerine bir ko- şuşta yetişti.

(İmriülkays)

... Ey kadın.. uykudan uyan, büyük ve kalın kadehinle bize sabah şarabı sun.. ve Enderin (Şamda şarabı meşhur bir köy) şaraplarından arta bırakma.

Bize şarabı, içine biraz sıcak su kata- rak sun, ki su katılmakla o şarap, içinde Yemen safran çiçeği var gibi güzel bir kırmızı renk almış olur.

Bu şarap, herkesi işinden vaz geçirir; bundan bir tadan bütün gami ve tasayı u- nutur.

... Ben; Baalbekte, Dımişk ve Kâsı- riyn'de nice kadehler devirmiş kişiyim...

Akıllı bir gencin başına şarap vu- runca onu delirdi sanırsın.

Ölüm, arkamızdan yetişmektedir. O bize ve biz ona mukadderiz. (O halde za- man kaybetmeden şarap içelim).

(Amr).

... Düşmanların hepsi bize doğru gel- mekte idiler. Birbirlerini üzerimize saldır- tıyorlardı. Ben onlara yaman bir saldırıyla hücumumu tekrarladım.

... Ben; düşmanlara atımın göğüs çukuruyla o kadar çok vurdum ve atım o kadar kanlara bulandı ki onu gören, kan- dan bir gömlek giydirilmiş sanırdı.

... Ben; kendileri aleyhinde bir söz söylemediğim halde arkamdan namusuna

dokunacak laflar söyleyen ve kendilerine rasgelecek olursam beni öldürmenin, bo- yunlarına borç olduğunu etrafa yayan Damdam oğulları Herim ve Husaynın baş- larına bir savaş dolabı dönmeden önce öl- mekten korkuyorum.

Bunlar beni öldüreceklerse öldürsün - ler.. Onların babalarını; paralayıcı hay - vanlara ve yırtıcı iri kuşlara lokma yapan benim..

(Antere).

... Nice geceler vardır ki (aşkın e- lemlerine sabredip etmiyeceğini anlamak için) üzerime türlü türlü gam ve kederle deniz dalgaları gibi kalın perdelerini indir- di.

Gerinip boyunu bosunu uzattığı ve göğsünü enliletip genişlettiği ve sonuna ek ekleyip uzandığı zaman geceye dedim;

Ey uzun gece.. Seni göreyim açılır.. Sabah olsun.. Fakat sabah da senden ha- yırlı değil ya!

Sen ne gecesin ya! Sanki yıldızların sıkı bükülmüş organlarla Yezbül dağına bağlanmıştır.

Ülker olduğu yerden ileri gitmemek i- çin sanki ketenden halatlarla katı kayala- ra çakılmıştır.

Tudih'dan Mikrat'a ve Dahul'dan Hav- mel'e kadar olan yerler arasındaki dalga- lı kumların azaldığı ve inceldiği Sıktıllivâ' da durunuz.. Sevgiliyi ve onun yurdunu anıp ağlayalım..

O yurt üzerindeki izler henüz ortadan kalkmamıştır; çünkü güney rüzgârının boz- duğu ve kapattığı bu izleri (ona karşı e- sen) kuzey rüzgârı tekrar dokumaktadır.

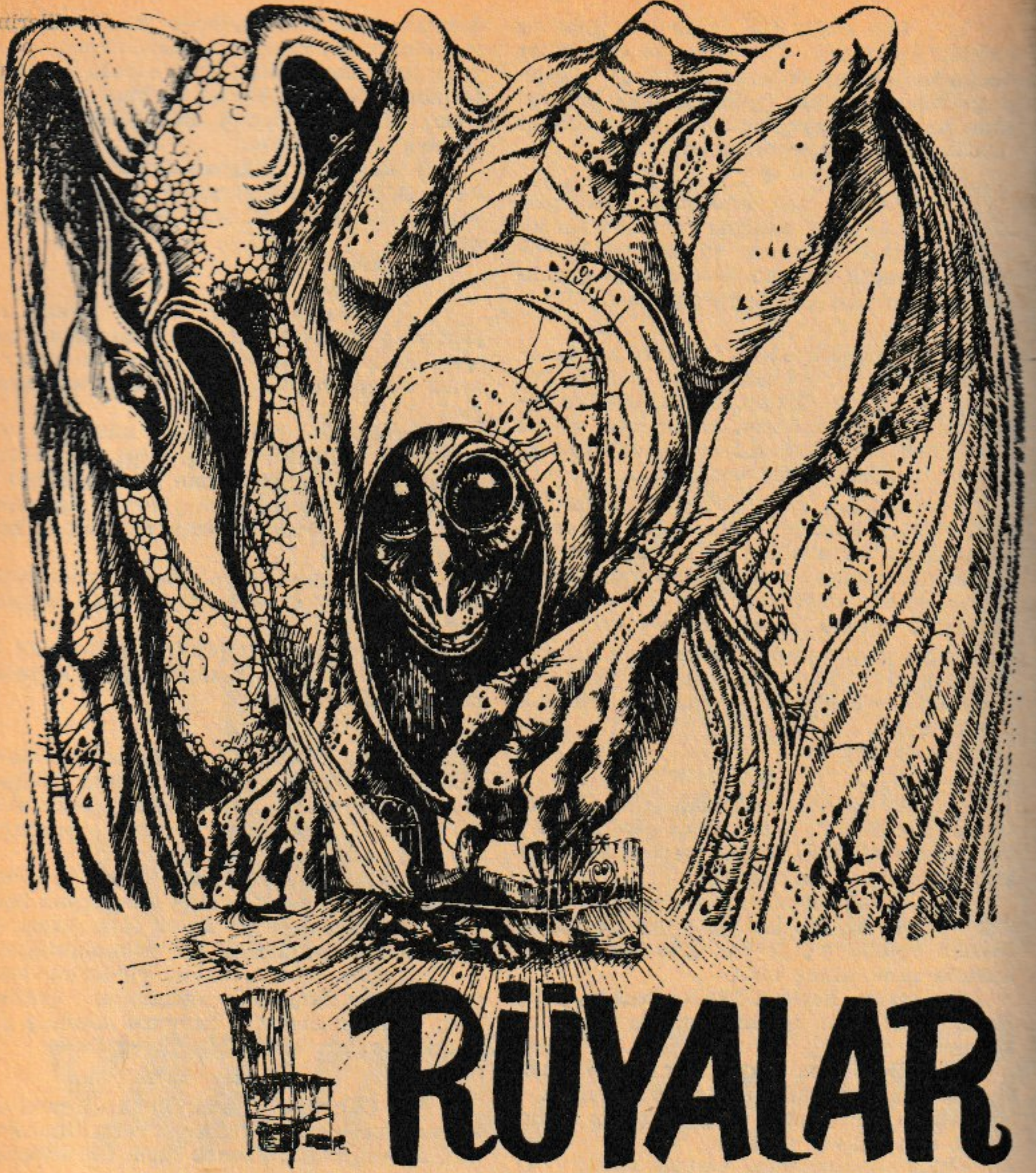
...Ayrılık sabahı, onlar, yüklerini denk yapırlarken Mugiylan ağaçlarına çekilen ben; yüzüme ebucehi karpuzu sıkılmış gi- bi göz yaşları dökerek ağlıyor idim.

... Gabiyt ovasında; Yemenli çerçinin satmak için yere serdiği renk renk kumaşlar gibi bu yağmurdan sonra türlü türlü çiçek- ler açtı.

Sabahleyin erkenden vadide çoban al- datan kusları, içine biber konmuş şaraptan içmişler gibi, sevinç içinde durmadan ötü- yorlardı..

Bu şiirleri yazarların hayatları kadın sevmek, şarap içmek, kumar oynamak, o- nur gözetmek, her şeyde üstün çıkmaya çalışmak, ata ve deveye binip çölde dolaş- makla geçirdi. Bedevilik; ot, su gibi müb-

(Devamı 32. sayfada)



RÜYALAR

İstikbalinizi haber veriyor

«Constellation»dan

Zaman muamması!

Büyük İngiliz romancısı Pristley bir gün bu konu üzerine eğilmişti. O, zamanın, saatlerin bize işaret ettiğinden sonsuz derecede daha karışık olduğunu bize ispatlamak istiyordu. 1963 yılında B.B.C. radyosunda yapılan bir konuşma esnasında, - za-

man hakkında edinilen beylik fikirlerle çattığı ahvalde - dinleyicilerinden, ilgi çekici olayları nakletmelerini rica etti. Çoğunluğu itibarile, geleceği haber veren binlerce rüyanın hikâyelerini almış oldu. İşte «Constellation», bu eşsiz alandaki yazıların yegâne neşir hakkını temin etmiş oldu.

Bana gelince, ben en azından bir kere rüyamda haber veren rüya gördüm. Bunun altmış yıl önce idi. Loş karanlıkta, arkadaşlarımdan birinin bana hiddetle bakan yüzünü açıkça gördüm. O amcamı çok sevmiştim ziyaret ederdim ve yalnız bir kere onu rüyamda gördüm.

Onun ateş saçan, gri-mavi ve olukçuk gözleri vardı ve henüz çocukluk çağında olduğumdan, ödüm patladı. Bir kaç metre öteden, o bana öfkeden kudurmuşcasına bakıyordu. Ne konuşuyor, ne de hareket ediyordu ve uyandıktan sonra bile hatırlamam geçmemiştir.

Çok sene sonra, birinci Dünya Savaşı sırasında, İngilterede iznimi geçirirken, baskın içine yığıldığı bir varyete salonunun sonunda, son temsil gecesi perdenin açılması beklerken, bir kadeh içki alıyordum. Birdenbire, ekseriya olduğu üzere, bir kimsenin beni süzdüğünü hissettim ve başımın üzerinden bakınca, yıllardan beri görmediğim o amcamı tesbit ettim. Tıpkı o rüyamdaki gibi beni süzüyor ve şimdi kâhil ve asker olmama rağmen yeniden çocukça korkuya kapıldım. O bana doğru geldi - biraz içkili idi - ve sorumlu olduğum bir meseleden ötürü bana hiddetle çatmağa başladı.

Size bir örnek daha. 1914-1918 savaşı sırasında, bir genç kız, gece vakti Londra'da gezinirken, tanımadığı bir hastanenin önünde durup, hüngür hüngür ağlamağa başlar. Bir kaç sene sonra, bir kız arkadaşıyla beraber, içinde 25 sene ikamet etmeleri mukadder olan bir apartmana geçerler. Arkadaşı hastalanıp genç kızın göz yaşlarıyla seyrettiği hastaneye kaldırılır ve orada ölür. Tesadüf mü? Fakat bu göz yaşlarına ne lüzum vardı? Bana olayı anlatan kızım, gayri şuuri olarak, hastalanan arkadaşını o hastaneye sevkettirmiş olması da muhtemeldir. Belki de, seyrettiği bina ile akıttığı göz yaşlarının hiç bir ilgisi yoktur. Ancak iki ihtimali birden kabule imkân yoktur, ya biri, ya diğeri doğrudur. Bu o-

lay, geleceğin, hâli etkilemesine çok benziyor.

Bir yazarın da şöyle diyor:

«Hatırlayabildiğim kadar, çocukluk çağımın ta başlangıcından beri, bir mezarlıkta gezindiğimi, kilisenin ve mezarlığın bütün detaylarını gördüğümü hatırlarım. Orada başı boş dolaşan beygirler, rüyamın hakikat olmayan yegâne kısmını teşkil ediyordu ve saçlarım omuzlarıma sarkmıştı. Birden bire, karşı konulamaz bir kuvvetin beni bir mezara doğru çektiğini farkettim. Mezar taşını okuyunca, korkunç bir düşüş hissine kapıldım ve moralim sıfıra yakın olarak uyandım.

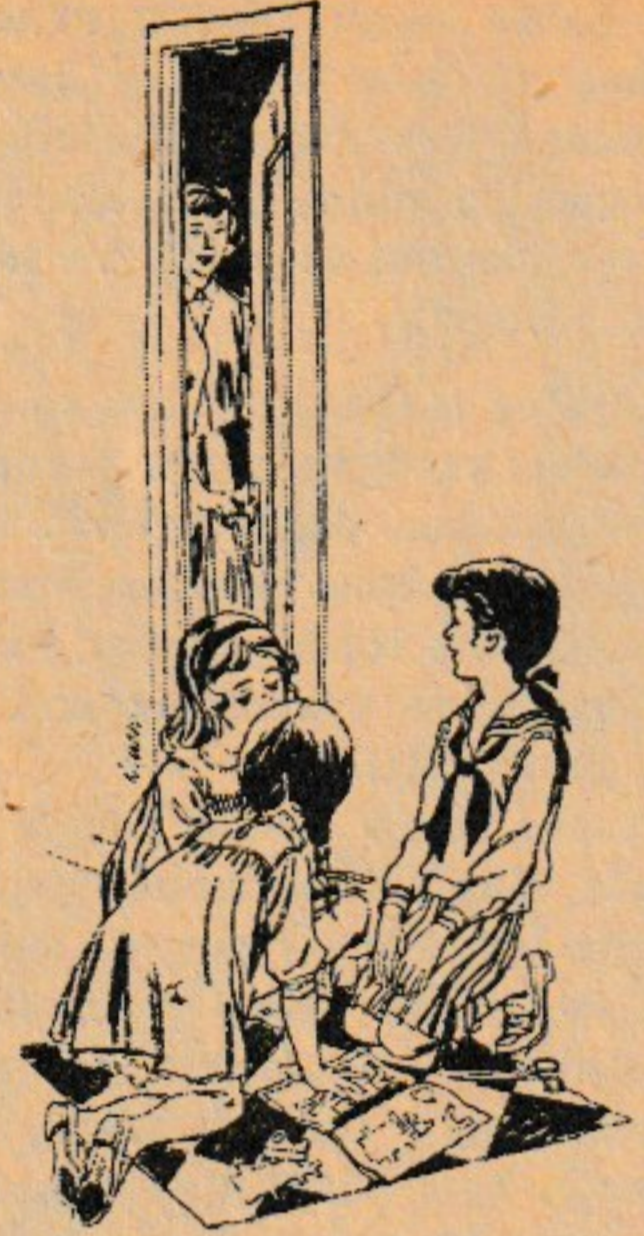
12 yaşımıdayken, Yeni Orman'da tatilimi geçirdim. Bir gün, banyo yaptıktan sonra, bisikletle dönerken, rüyamdaki kiliseyi, bütün detaylarıyla birlikte, aslı gibi gördüm, hatta ormanın midillileri bile kapının önünde idiler. Saçlarım ıslak ve çözüktü. Kabri de buldum. Yazısını okuyuncaya kadar, o bana alelade göründü. «29 nisan 1934 de öldü.» Bu benim doğum tarihimdir. O tarihten beri, rüyam asla avdet etmedi.»

Bunlar kadar zengin olmayan birçok örneklere rastlanır. Bir kadın, Londra'nın eski tip otobüslerinin üst katında, köpeğiyle birlikte seyahat etmekte olduğunu rüyasında görür; onların merdivenleri helezon şeklindedir. Tam aşağıya ineceği esnada, otobüs hareket eder, kadın öne doğru düşer ve kafatası yarılr. Uyanınca rüyasını hatırlar, fakat sokağa çıkmağa niyetli olmadığından, rüyayı zihninden siler. Buna rağmen, öğleden evvel, köpeğinin kulağında kocaman bir abse görür ve otobüsle baytarı ziyaret etmeğe karar verir. Merdivenden inmeye hazırlanırken, rüyasını hatırlar ve trabzana sıkıca sarılır. Otobüs sert savrulur, o trabzanı bırakmaz ve bileği burkulur ise de, kafa tasına bir şey olmaz.

(Devamı var)

Ruh ve Madde'nin 6. cildi çıktı

«Nasılsan öyle ol,
neyin varsa onu ver,
sonra da kendi işine bak»



Başkalarının Çocuklarından Öğrendiklerim

Family Circle'den
Miss Michael Drury

Bir gece bir arkadaşın evinde iken 5 yaşlarındaki küçük kızını, uyku vakti gelince yatağına ben götürdüm. Yatırdıktan sonra ışığı söndürmeden evvel «İyi geceler gülüm» dedim. Çocuk «Ben gül değilim» dedi. «Peki o halde, iyi geceler kelebeğim» dedim. Tekrar itiraz etti. «Tavşanım» dedim yine olmadı. «O halde sen nesin?» diye sordum. «Ben bir insanım» diye cevap verdi.

Bir çok çocuksuz kadınlar gibi ben de çocuk zevkimi dostlarımdan tatmin etmekteyim ve bunda oldukça şanslıyım, zira 5 aylıktan başlamak üzere bir hayli küçük dostlarım var. Bu küçük dostlarım sayesinde bendeki «çocuk» anlamı bir hayli inkişaf kaydetti.

Birbirimizden öğreniyoruz: Çocuklar bir hayli idrak sahibidir; onları şımartabilir, iltifat edebilir, müsamaha gösterebilir ve azarlayabiliriz. Fakat bunlarda, çok haklı ve ölçülü olmalıyız. Zira çocuklar davranışlarımızın analizini derhal yapıyor ve ona göre tavır takınıyorlar. Hissi hareketlerle azarlanan veya şımartılan ço-

cuklar, çok geçmeden karşımıza birer problem olmakta gecikmiyorlar.

Bir gün arkadaşlarımdan birinin on yaşlarındaki kızı, bir partiye gitmek üzere hazırlanmıştı, onu cici kıyafeti içinde görünce «Çok güzelsin» dedim. «Sahi mi teşekkür ederim! Şimdi belki hakikaten olurum» diye cevap verdi. Ağzımı açtım, fakat onu derhal kapadım. Güzelliğin bir duyu olduğunu acaba ne zaman keşfetti diye düşündüm; bu duyu onda bir mekân bulmuştu. Bu bakımdan daha çok ileri gitmemek için sustum. Başka bir iltifat onun zekâsına hakaret olur ve daha fenası bana olan itimadı sarsılırdı.

Başka bir gün de 12 yaşlarında olan bir delikanlı dostumu çok üzüntülü görerek onu teselli etmek hevesiyle muhabbet sözlerimde bir hayli ileri gitmiştim. Çocuk «Bu ağız kalabalığını keselim» dedi. Yavaşça Fransızca bir kelime olan ve manası alındın mı? demek olan «Touché» dedim. «O da ne demektir?» diye sordu. «Sıkılmış olduğunu gördüm; ben de onu mübalağa ettim. Aslında, kısaca seni çok sevdiğimi söylemek istemişim.» diye cevap verdim. Çocuk, «Asıl ne demek istediğinizi şimdi anladım» dedi ve sırtıttı. Sonra «Bana kız-

«... m?» diye sordu. «Oh, hayır, fakat
... öğrendim. Birbirinden bir şey öğre-
... iyi bir arkadaşlığın başlangıcında-
... dedim.

«Ne öğrendiğini söylemedin» dedi. «Ne
... susulması lâzımgeldiğini öğrendim»
... «Ben de bir şey öğrendim, o da
... (Taché) nin ne olduğunu.»

Çocuğun pervasızlığını yumuşak fakat
... bir sebebe dayanarak kesmelidir.
... büyüklerden daha dürüst oldukları için de-
... kendilerini henüz merkez gördüklerin-
... böyle davranılmalıdır. Büyük yazar
... Antoine de Saint-Exupéry, insanlar arasın-
... ki münasebetin, öğrenilmesi lâzım gelen
... meslek olduğunu söylemişti. Çocuklara,
... hayada başkalarının da mevcut olduğunu,
... ları da nazarı itibara almalarını öğretme-
... yiz. Esasında, büyümek de bu demektir.

Sevginin hududu: Günümüzde çocuk -
... ara duyulan sevginin, sadece, her şey için
... kâfi geleceği sanılmaktadır. Bu kelimedede
... bu taraf içinde bir konfor gizlidir. Fakat
... sevgi çeşitli şekillerde tezahür edebilir.

Tanıdığım küçük bir kız vardır. Ailesi
... onu çok sevmelerine rağmen, halen, onun
... bir ihtiyacını anlayamamaktadırlar. Çocuk
... harika denecek tarzda zekidir; kardeşlerin-
... den, hatta ana ve babasından daha

Çocuğun gitmekte olduğu okul
... ondaki bu kabiliyeti görerek onu hususi
... okula göndermek istemektedirler, çocuk
... bunu istemektedir. Fakat ailesi, onun,
... muhiti dışında bedbaht olacağı
... ile muvafakat etmemektedirler. Çocuk, ken-
... di kabiliyetlerini müdrük olduğu için
... diyor: «Ailem benim zeki oluşumu beğen-
... miyorlar; her çocuk gibi olmamı istiyor -
... lar» gibi sözlerle, ailesinin isabetsiz kara-
... rını yorumluyor.

Çocuklarını aileler muhakkak ki, çok
... severler; fakat bu sevgi, çocuğun müstak-
... bel hayatını tanzimde bir rol oynamıyacak-
... sa, hissi bir tatminden ileri gitmez. Onlar,
... bizim istediğimiz gibi değil, olmaları lâzım
... geldiği gibi olacaklardır. Onlara ancak bu
... yönde şahsiyet kazanmalarında eğer bir
... faktör olabilirsek gerçek, şuurlu sevgiyi
... göstermiş oluruz.

Çocuklarımız bize borçlu mudurlar?

Geçenlerde küçük dostlarımdan biri
beni hayretler içerisine düşüren bir sual
sordu: «Sizi, ben yükseltiyor muyum?» «Ne
söylediğini anlamadım.» diye cevap ver-
dim. Çocuk neş'e ile «Ben de anlamıyorum»
dedi. «Fakat annem ve babam bana her
zaman böyle söylüyorlar. Fakat okul kar-
nemi bozuk getirirsem, herkesin gözünde
küçük düşeceklerini söylüyorlar. Bunlar -
dan ben, hiç bir şey anlamıyorum.»

Çocukların hayatımıza birer mana ka-
zandırdıkları şüphesizdir. Bu manayı baş-
ka bir şeyle telâfi etmek imkânsızdır. Hal
böyle olmakla beraber, onlarda arzuları -
mızın tahakkukunu görmekte, bize borçla-
rını ödemiye zorlamaktayız. Onlarda, haya-
tımızı dolduran, fakat bir fert olduklarını
da kabul eden karşılıklı bir hürmet havası-
nı yaratmakla hiç şüphesiz daha kaliteli
ve karşılıklı bir mes'uliyet ve sevgiyi ya-
ratabiliriz.

Çocuklarımıza çok mu karışıyoruz? Ço-
cuklar öğrenmek içgüdüsiyle mütecessis
ve tenkitçidirler. Aileler bundan çok müte-
essir olurlar. İsterler ki, çocuk kendi halin-
de olsun; fakat, aynı zamanda yaratıcı da
olsun. Yaratıcılık, çocuğun yapacağı ser-
best düşünce faaliyeti ile hasıl olacak bir
neticedir. Fikir ve düşüncelerine yapılacak
baskılar, gelişmekte olan genç dimağı fay-
dalı olacak bir terbiye sistemi değildir.

Orta okula yeni başlayan bir küçük kız
dostum, bir gün bana şöyle dedi «Yaşlandı-
ğım zaman, annem gibi değil, sizin gibi ol-
mak istiyorum.» Hayretimden bir şey söy-
liyemedim. Birincisi: henüz orta yaşında
dahi değildim; ikincisi, annesi arkadaşım-
dı; kızının doğru da olsa onda gördüğü ku-
surları kendisiyle münakaşa edemezdim. Ü-
çüncüsü, biraz da iltifattan mütehassis ol-
muştum. Fakat herşeyden evvel, bu husus-
ta onun sırrını öğrenmek istiyormuşcası -
na, onu ürkütmek istemedim. Sustum.

Tenkit bir düşünme yoludur; anlamak
ve tekâmül etmek cehdinden ileri gelmek-
tedir. Eğer biz bir çocuğa fikirlerinin inki-
şafında yardım etmek istiyorsak, onların
ne demek istediklerini anlatmalarını iste -

(Devamı 34. sayfada)

HÜCRELERİN HAYATI

(Geçen sayıdan devam)

ARN BU UFAK ATÖLYELERE EMİRLERİ GÖTÜREN HABERCİDİR.

Her ne olursa olsun, bu proteinler «ribosome»ların içinde imal edilir ve bunu son merhalede, hiç bir hücre aletinin yapamıyacağı şekilde başarır. Hakikaten, yalnız «ribosome»lar ARN şeklinde, montaj masalarına sahiptirler. Bu masalar üzerine, önceden bir enzyime ve bir miktar enerji tarafından tahrik edilen aminoasitler dökülürler ve sonra «sitoplazma» içinde bir kimyevi vasat veya ARN mahlukü içine karışır.

Aminoasitler önceden tertiplenen düzen içinde özel haberci ARN tarafından çekirdekten gelen genetik mesajla sitoplazmaya girerler. Bu haberci asit ribonükleik'in üçüncü şeklidir.

Onun mevcudiyeti ilk defa 1961'de Nobel mükafatını kazanan üç Fransız tarafından keşfedilmişti ve keşfin güçlüğü sebebiyle, ancak bir yıl sonra resmen teyid edilmişti. Zira, bu haberci, mesajını ulaştırdıktan birkaç dakika sonra ölür. Emirler kesindir, en ufak hata felâketi mucip olabilir. Örneğin, hemoglobini teşkil eden 574 aminoasidin bir tekinin yerinden oynaması, al yuvarlaklarda değişiklik yapmağa kâfi gelir, onlar derhal kıvrık bıçak şeklini alır ve öldürücü anemiye doğurur ve bu hastalık irsi olur. Örnek, yani ilk taslak mükemmel olmakla yetinmeyip, aynı zamanda mükemmel surette kopye edilmeli ve sureti de mükemmel olmalıdır. Bu iki imal devresinde, haberci baş rolü oynar. O olmasaydı, diğer iki ARN kontrolsüz proteinler imal edilecekti; onlar diledikleri gibi, tam anarşi içinde hareket ederlerdi.

Anarşinin yerleşmemesi için, bir kontrol merkezi devamlı olarak faaliyettedir: Çekirdek. O kontrol merkezi, hücrenin hayatı için elzem olan idare merkezidir; o-

Planète'den

nun metabolizmasını, ve en yüksek görevi olarak irsi karakterlerini korur: başka deyimle, hücrenin kalbi olan beyni. Yani, kaygan bir yuvarlak zar ile sarılmış, acıip şekilde tellerle örülmüş ve kütlesi içinde diğer bir yuvarlak veya çekirdek taşımaktadır. Bu teller, biyolojik kısmın en önemlisini temsil ederler: «Kromozom»ları... onlar da en önemli «biyolojik» hayatı molekül olan ADN yani «asit desoxyribonükleik»i taşırlar.

O olmasaydı, ARN habercini vereceği hiç bir mesaj olamazdı, hatta onun mevcudiyeti bile bahis konusu olamazdı. Çekirdek tarafından devamlı olarak ifraz olunan ARN, ADN tarafından şekillendirilir, emir alır ve ona has olan mimari şekli kabul eder.

Bu tarzı mimari bugün «Watson ve Cricks»in şeması olarak iyice bilinir: Ekseni üzerinde, helezon şeklinde bükülen bir merdiven. Milyonlarca basamağı olan dev merdivenin her iki tarafındaki trabzanlar bir şeker ve fosfattandır. Muntazam olarak yekdiğerini takip eder. Her basamak, aralarındaki iki temel birleşmesinden hasıl olmuştur.

Meydana gelen çiftler dört adettir: onların «affinite»leri değişmez ve ilk dört temel meyanda, sadece «thymine» «adimine» ile merdivenin şu veya bu tarafında birleşebilir; guanine de cytosine ile...

Merdivenin yükselen kısımlarında çiftlerin durumu mesajın anahtarıdır. Zira, yukarıdan aşağıya doğru, basamakların düzeni sonsuza kadar değişebilir ve milyarlarca kombinasyon doğurabilir. Bir tek insan hücre için 6 milyon basamak var, onların düzeni irsi olarak tertiplidir. Başka deyimle biz doğarken, hücrelerimizde, binlerce ufak parşömen üzerinde, hayatımızı tanzim eden emirler bulunur, bunlar ince yazılmış mesajlardır. Metni ADN zinciri-

kendisidir, harfler, şifrenin sembolleri, şifrenin boyu üzerinde, üç temel bağ-
lantıdır.

ÇEKİRDEK, ANARŞİNİN YERLEŞMESİ- Nİ ÖNLER VE SANKİ HÖCRENİN BEY- NİDİR.

Haberci ARN, işte bu şifreyi tam ola-
rak nakleder; «sitoplazma» da malul hal-
de ARN de bunu alır ve «ribosom» ların
ARN si üzerine amin asitleri emredilen
zende boşaltınağa başlar. Şifrenin bir
sembolü muayyen bir amin aside uyar.
Kromosom'ların çekirdeğindeki şayanı dik-
kat şekilde intizamla dizili protein adedi
kadardır. konfeksiyon model ve taslağı var-
dır. Zira, sıkı bir organizasyon olmasaydı,
tam anarşi hüküm sürerdi: intizamı te-
min eden unsur ise, bilhassa net görü-
len kromozomlardır, onlar hücresel bölünür-
ken çifte yay şeklinde, gayri muntazam
boyda, bir kılıf içinde korunur ve hafifçe
V şeklinde kıvrıktır.

Her kromozom, V nin ucunda ufak bir
makara (çıkımk) taşır; iki dalın ucunda,
ince bir kalemin ucunda bir gezegen rak-
seder; yayın üzerinde ise, ufak tanecikler
şeklinde, cinsleri spiralin devirlerine göre
değişen «gène» ler bulunur. Hakikater,
çok fazla helezon şeklindeki mıntakalar
proteinlerin sentezine sebep olurlar; daha
seyrek mıntakalar ise, helezonsuzdur; ora-
ları kromozomun asıl kısımları, verâsetin
muhafızlarıdır. Aslında, yazının hakiki bün-
yesi tanınmaz - onun adına «chromonema»
denir. Tek mi, yoksa birçokları var mı?

Diğer deyimle, «chromonema» yı teşkil
eden ADN zincirleri, kromozomların ek-
senine göre paralel mi yoksa dikey midir-
ler?

O halde, Amerikalı âlim J. H. Taylor'-
un en yeni teorisine göre, bu eksen üzerine
paralel olarak, yaylar tırmanırlar. Chro-
monema, alime göre, tek olarak kendi üze-
rinde muayyen noktalarda düğümler, yığın-
lar, «chromere» ler veya «gene» ler teşkil
edermiş. Bu fikir caziptir; tercihan se-
çilen noktalarda, hiç bir zaman aynı olma-
yan ve şansa tâbi olmadan, bağlanan şık
bir düğüm!

Bir insan kromozomu başına, görüntür-
de sonsuz derecede ufak maddelerden mü-
teşekkil, fakat faaliyetlerinin bir çok neti-
ce doğurduğu, 1250 tanecik; o halde ha-
yatımızın ipliğe bağlı olduğunu beyan et-
mek yersiz sayılamaz!

Hiç şüphesiz bir ipliğe bağlıdır. Fa-
kat o iplik tanzim eden bir mekanizmayı
da taşır, zira proteinlerin sentezi sadece
kemiye değil, keyfiyet bakımından da a-
yarlıdır: Profesör Monod, Liwaff ve Jacob
bunu ispat ettiler. Zira imal edilen prote-
inlerle lüzumlu esas malzeme arasında de-
vamlı muvazene vardır: sentezin bütün re-
aksiyonlarını idare eden enzimlerin faali-
yetlerine engel olunacak olursa, yaratma
derhal durdurulur. Bu blokaaj amelîyesi ye-
ni keşfedilen tanzim edici mekanizma ta-
rafından yapılır. Bünyevî «gène» yâni mu-
ayyen bir protein veya enzim imal edebi-
len molekül, aslında üç ayrı «gène» e tabi
imiş; bunlardan biri bünyevî «gène» lere
emir veren icracı «gène», diğeri bu emirle-
ri durdurabilen «engelci gène» zira o da
«tanzimci olan» üçüncü «gène» den, azami
protein % si ortaya çıkınca, aniden «stop»
emri alır.

Bu hakikî termostattır. Höcrenin ika-
zile düzenleyici gène harekete geçer, engel-
leyici «gène» e, icracı «gène» i durdurması i-
çin uyarıcı sinyali gönderir, tıpkı elektrik
deklanşöründe olduğu gibi. Binnetice, en-
zimlerin istihsalı, dolayısıyla, proteinlerinki,
otomatik şekilde kontrole tabidir; hücresel
tehdit eden devamlı muvazenesizlik düşil-
nülecek olursa, bu otomatik kontrol düze-
ni dikkata şayandır.

Muvazenesizlik dedik, zira inşa ve tah-
rip fasılasız olarak birbirini kovalar, her
şey aniden olur ve hareket eder, kendi bün-
yesi içinde şekil değiştirir. Henri Firket'in
bildirdiği üzere, «devamlı bir şekli olduğu
hissini veren hücre, bir hava gazı alevi ve-
ya akan nehir kadar şeklini muhafaza e-
der. Höcrenin çevresi sabit hatlıdır, fakat
molekülleri devamlı olarak benzerleri ta-
rafından istihlaf edilir.» Buna rağmen, te-
kâmül devresi esnasında, bu kadar kemâ-
le, hâkimiyete ve kendisine has dengeye na-

(Lâtfen sayfayı çeviriniz)

sıl erişmiştir? Bu kadar ani ve dakik ayarlamayı başaran mekanizma nasıl çalışır? Bu mekanizma, acaba hücresinin yeni şeklini mi çiziyor? İç kısmının bu yeni şekli, üç Fransız aliminin keşfettiği düzenleyici mekanizmanın bir görünüşü de olabilir.

HÜCRELERİ TECRİT EDEN ZAR, ŞİMDİLİK EN ESRARLI UNSURU TEŞKİL EDİYOR.

Buna mukabil, hücresinin dış çevresinin âdi mikroskopla görünüşü, zâhiren mütecannis ince bir tabaka gibidir. Ancak elektron mikroskopu, dış hatların hakiki mahiyeti hakkında bizi şüphelendiriyor. Aslında deliklerle bezenmiş, gayri mütecannis, girintili - çıkıntılı zaman ve mekânla değişen, su ile çevrilmiş olan bu «zar» em hayret verici ve esrarlı bir nesnedir.

Zarı sâyesinde, hücre yer değiştirebilir, beslenir ve ihtiyacı olan gıdayı doğrudan «alabilir».

Arzu ettiği avı veya mayi benimseyebilmesi için, hücresinin sadece içten ve dıştan şeklini değiştirmesi, birleşmesi veya onlara kol uzatması kâfi gelir. Bunlar «yeme, içme ve arzulama» mucizeleridir. Kendisini kuşatan unsurları hücre nasıl tanır? Beyaz yuvarlak, hazmedeceği yabancı maddeyi nasıl tefrik eder, kendi cinsinden olmayana, olanlardan nasıl ayırt eder?

Bakterilerden korunmamızı sağlayan bütün usullerin temelini teşkil eden bu faaliyeti elde etmesi için, zarın kimyevi unsurlarından hangileri sorumludur? Bunun keşfi son derece önemli olurdu!

Bu yapı, hücresinin dış sathında üst üste yığılı duran üç molekül tabakasını birbirine kenetleyen suyun mevcudiyetine acaip şekilde tâbidir: İki proteik temel arasında, çifte «lipid» ler zinciri, cidarlar halinde sıralanır; bütün bu manzume yaklaşp uzaklaşabilen, açılıp kapanabilen sütunlar gibidir. Sebepleri meçhul olan, zar tabakasının mayi geçirmesindeki farklı davranışının izahı bu olabilir mi? Bu husus bilinmiyor, fakat muayyen bir an'da, hücresinin giriş kapısından bazı maddelerin girişine cevaz veren, çıkışını önleyen seçme meka-

nizması, çevredeki bütün mübadeleleri idare ediyor.

BİR ORGANİZMANIN HÜCRELERİNİ YEKDİĞERİNE KENETLEYEN KUVVET DE ESRARINI MUHAFAZA EDİYOR

Hücreye bazı maddelerin girebilmesi, bu yapının özelliğiyle izah olunabiliyor: yağlarda eriyebilen «anesthésique» ler «lipid» tabakasından kolayca geçer; suda eriyen maddeler ise, protein temellerinde mevcut su sâyesinde girebilirler. «Intrabilité» nüfuz etme hassası tabiri ekseriya «Permeabilité» «madde geçirme» tabiri yerini almaktadır. Basit osmos veya geçirme olayları fikri yanında, bir de belki de enerji tüketimiyle aktif olarak nakil keyfiyetine yer verilmelidir. Hücresinin sathındaki makromoleküller devamlı olarak yön değiştirir.

Bu acaba çevre etkisiyle bir intibak olayı mıdır, yoksa hücre kendi çıkarı için, çevresinden azamî randıman alacak şekilde, düşünerek tertipler mi kurmaktadır? Daha ileri gidilmek istense, «hücresinin bağımsızlığı» problemi ortaya atılabilir.

Mahaza, hücresinin ender hallerde serbest çalıştığı unutulmamalıdır; o ekseriya diğer hücre yığınlarıyla birlikte, zahiren dengeli surette yaşar.

Onları hangi kuvvet birleştirir?

Ne gibi cazibeler? Yekdiğerine, hangi yapıştırıcı maddeyle kenetlenirler? Kimyevi birleşmeler, yapışma güçleri, elektrik yükleri mi?

Bu sarıh olarak bilinmiyor, ancak hücreler sıkışık dizidedir, üstüstedir, bağlı oldukları halde serbesttirler, kıldan köprülerle tecrit edici bandlarla ve aralarında tesanüdü temin eden sağlam olarak birleşik dururlar yani hücrelerin masif yapısı, mekanik olarak ayakta tutulabilir.

Diğer bir tabii olay, sonsuz derecede daha hassas bir bağlantı, bu birleşmeyi sanki takviye eder: son zamanlarda, elektron mikroskopunun gözümüzün önüne serdiği, hücreler arasındaki aydınlık alanlar... Onların terkibi, oynadıkları rol gibi, meçhuldür.

Bu yumuşak bir zemin veya tabaka...? Hücrelerin birbiri üzerinden kay... bu sağlar? İç alandaki birleşimlerin... için, mübadelelerin yapıldığı... nuntaka mıdır?

Bütün suallere cevaz vardır. Bu hu... Maeterlinck'i dinleyelim:

İşleri daha yakından tetkik edersek, ...daki 60 trilyon hücre, hanele... uzaklaşan binlerce arı, karınca ve... termitlerden farksızdır. Hücrelerimizin... özel mesafeler, onların çapları... orantılıdır, hiç değilse, onların nüvesini... eden elektronların boyu ile kıyasla... ve bu mesafeler, gökteki yıldızları yek... erinden ayıran mesafelerden, kıyasen, ... az olmasa gerektir; zira sonsuz küçük... sonsuz büyük'e eşittir.

O halde bir hücere topluluğunun çözül... esi anında, bu açık alanların rolü nedir? Çoktan beri bilinen bir tecrübe vardır. Bir... ipek tülü arasından canlı bir sünger... geçirilirse, onun hücreleri dağılır, onları... mahlûl olarak muhafaza edince, yeniden... kümeleştikleri görülmür. Daha iyisi var: rü... şeymi organlarla karıştırılan hücreler, da... ha asrî usullerle çözülünce, yeniden küme-

lenip, evvelce teşkil ettikleri organları ye... niden yaparlar. Diğer deyimle bu yeniden... birleşmeye geçilerek yön verilmiş oluyor... söyleki bir karaciğer hücresi, asla böbrek... hücresile birleşmez. Her şey sanki molekül... işidir ve hücrenin içindeki hayat tetkik e... dilince, molekül kendini gösterir. Çözülün... ce, onun atom adedi değişmez, fakat teş... kil ettikleri kombinezonlar bozulmuştur.

Ancak bu kombinezonların düzeni, hüc... re hayatının tanzimi için lüzumlu dakik... teşkilâtı idare eder: hücrenin hayatı, her... birinin muayyen rolü olan kısımlara bö... lünmüştür. Hücrenin içinde, demir kadar... sert bir disiplin varmış gibidir, değişik... fonksiyonlar sıkı kontrol altında tutulur ve... hercümerce meydan verilmez. Bu düzen ve... intizam hangi esrarlı kontrol tarafından... temin edilir?

Cevap olarak sadece hayâl mevcuttur. Biz de şimdi yerimizi ona terk edeceğiz¹.

1) A. Policard:

«... İnsan, elindekiyle yetinmeli; fakat... bugünün hayali, bazen yarının hakikati o... larak tecelli etmiştir.»



En Nefis Kahve

(RUH: 513)

TEKÂMÜL HAKKINDA NE BİLİYORUZ?

Yazan: Çetin SALKÖK

İnsan varlığı, bilgisizliğinin verdiği bir cür'etle sarıldığı dünya vasatında, bu vasatla ilgili İlâhi irade kanunlarının çerçevesi dahilinde, hür iradesinin ve başlangıçta fiilleri ile tayin ettiği kaderinin karşılaşmasını zarurî kıldığı hadise kombinasyonlarından, bir çocuk safiyeti ve cahilliği içinde, ihtiyaç duyduğu bilgileri çıkarmaya çalışmaktadır. Bu mesaisi esnasında, ufukları zaman zaman kararmakta; «buldum!» dediği anda herşeyi kaybetmekte, zaman zaman da, gözlerindeki bulanıklığın imkân verdiği nisbette, kendisini aralıksız ısıtan ve aydınlatan tükenmez Güneşi sezerek ümitlenmekte ve ileriye doğru hamle yapmaktadır. Bu hamlelerinde, muhakkak ki, öz yapısının ifadesi olan bilgiye karşı susuzluğunun sebep olduğu gör-düklerini, müşahade ettiklerini izah etmek ve daima daha üstün bir izahı aramak yönünde, yapısında mevcut olan çekiliş onu yönetmektedir ki, bu çekiliş insan tekâmülünün ana temalarından biridir. Esasında bu söylediklerimiz, insanlık macerasının küçük bir tablosudur.

Sizlere, takdim edeceğimiz bu yazı serisinde «Tekâmül» kelimesiyle ifade ettiklerimizi ve bu «Tekâmül» içinde insanın yerini anlatmağa çalışacağız.

Başlangıç olarak sizlere, tekâmül hakkındaki insan düşüncesinin tekâmülünden kısaca bahsetmek istiyoruz.



İlmin verilerine göre, bugünün insanlığının başlangıcı sayılan Homo Sapiyens (Bilge insan) ın zuhuru 30-40 bin yıl öncesine rastlamaktadır. Bu asırlardan itibaren insan emeklemekten kurtulmak için kendisi ile sonu gelmez bir mücadeleye girmiş ve bu mücadelenin meyvaları ortaya çıkmaya başlamıştır: İlk heykeller, ilk resimler, Büyü ve nihayet Din fikri.

Kendisini hayret ve şaşkınlık içinde bırakan dış dünyanın hadiselerini tatminkâr bir şekilde izah edebilmekten çok uzak bulunan ilk insan, hiç olmazsa bunları tesbit edebilme ihtiyacı ile mağaralarının duvarlarını, günlük yaşantısını aksettiren resim ve heykellerle doldurmuştur. Daha sonraları, kendisinin sadece maddî bir varlık olmadığını farkına varan «bilge - insan», maddî hayatı dışında da bir araştırma safhası keşfetmiştir. Tabii ki, bu keşfi, ilk olarak kaba maddî menfaatleri için değerlendirmek yolunu tutmuştur. Böylece, kendisini yıldırان düşmanlarına karşı, tabii afetlerin sertliğine karşı yepyeni bir metod bulmuştu: **Büyü**.

Fakat, dünya üzerindeki bilge-insan, çok mühim bir şeyi bilmiyordu: Dünya hadiselerinin tasarrufunun kendi elinde olmayıp, kendisinin de çok üstün bir şuurun tasarrufu altında öğretim gören bir talebe olduğunu. Muhakkak ki, bu üstün tasarruf, onun gelişi güzel, keyfi ve büyük bir solumsuzlukla tatmin etmeğe çalıştığı maddî ihtiraslarına her zaman tahakkuk imkânı vermeyecekti. Böylece, elindeki türlü metodlarına rağmen, arzuladığı neticeleri dünyadan temin edemeyen bilge-insan, kendisine de tasarruf eden, sırtına varamadığı bir müessiriyeti sezinlemeye başlamıştır ki, bu sezgisi ile önüne yepyeni bir kapı açılyordu: **Din**.

İnsanlığın, önüne açılan bu yola da intibakı kolay olmamıştır. Uzun asırlar, imtiyazlı bir rahip sınıfının sert tedrisi altında geçmiştir.

Bu sınıf tarafından elde edilen bilgiler dışarıya verilmemiş ve koyu bir taassubun örttüğü birer sır olarak kalmıştır. Netice olarak, bu devirlerde çoğunluk, ağır teşevvüşü dolayısıyla, şekli yönü dışında din ile direkt bir irtibat kuramamıştır.

İnsanlığın, din gibi fikri bir bütünlüğe ihtiyaç gösteren bir sahaya intibakı için anılması lâzım gelen bir kaç mühim adım daha vardı. Bunlardan biri «Zaman» fikri ve «Takvim» olmuştur. Eski Mısır'da ve Mayalar'da (Amerika) takvim'e ve zaman fikrine rastlanmaktadır. Lüzumlu olan ikinci adım da, Dünya mektebinin mevcudiyetinin sebebi olan «Tekâmül» fikrinin kavranılmasıydı. Zaman fikrini takiben bu konuda da insanlık büyük hamleler yapmıştır. - Fakat şunu da belirtelim ki, «Tekâmül» halinin anlaşılması dünya mektebinin sınırlarını aşan bir keyfiyettir. Bu bakımdan, bu hadise insan düşüncesinin her devirde işgal etmiş ve edecektir de. İnsan bu sahada da yalnız bırakılmamış ve yukarıları tarafından, devrine uygun yardım mekanizmalarıyla beslenmiştir.

Zaman fikri ve Takvim, insanlara, dünya üzerinde müşahede ettikleri değişimleri, farklılaşmaları daha sistematik bir şekilde ifade etmek imkânı vermiştir. İlk olarak, Dünya zamanının devirlere taksimi düşüncesi o devrin insanının bugünkü modern ilmin verilerine çok yakın bilgiler elde etmesini sağlamıştır. O günün imkânsızlıkları ile, bugün üstün imkânları arasındaki büyük farklılıklara rağmen iki devirde de hemen hemen aynı neticelerin elde edilmesi bize şu iki hususu anlatmaktadır:

1 — İleri sürülen fikirler ve elde edilen bilgiler birer «Hakikat»a tekâbül etmektedir.

2 — Eski devir insanının bütün imkânsızlıklarına rağmen doğru neticeler elde etmesi, insanı üstünde ilahi bir müessirin onun bilgi alış-veriş faaliyetine, yardım gayesi ile, yaptığı müdahale ve kontrol fiilini gösterir - ki, insanın, hangi devirde olursa olsun, bu kontrol ve müdahaleden mahrum bir şekilde varlığını devam ettirmesi imkânsızdır. -

Milâttan XIII asır evvel Vedalar da Dünya zamanının devirlere ayrıldığını düşünüyorlardı. Onlara göre: Tanrı yaratıcıdır. Fakat, sayılamayacak kadar çok dün-yaların yaratılışı ve tahrip oluşu da vardır. Yeryüzü (Hıristiyan takvimine göre)

İsadan 1.972.947.101 sene evvel yaratılmıştır.

Şurası dikkate değer ki, bugünkü ilmin, yeryüzünün yaşını tayin için tatbik ettiği metodlar bundan pek farklı neticeler vermemektedir.

Bu hususda ikinci misalimizde, İsa'dan bir kaç asır evvel bir Arap kabilesi olan Gerbanite'lerin kabul ettikleri fikirdir. Bunlara göre; her 36.425 senede bir, dünyada büyük karışıklıklar olmaktadır. Bu karışıklıklarda eski hayvan ve nebat nevi-leri mahvoluyor ve farklı cinsler onların yerini alıyorlardı.



Bu iki düşüncede de, bir Yaratılış ve Tekâmül fikrinin mevcut olduğu aşikârdır. Ayrıca, dikkat edilmesi lâzım gelen bir husus da şudur: Bu düşünceler, o devir insanının sadece felsefi yoldan vardığı neticeler olmayıp, bilâkis, devri için kesin ve devrinde bugünkü nebatlar gibi ilmi sayılan metod ve araştırma yollarından elde edilmişlerdir. Ancak, onların büyü - din karışımı bilim metodları, bizim için anlaşılması güç araştırma yollarıdır. Bütün anlaşmazlıklarına rağmen, bu metodları küçümsemek ve birer safsata olarak nitelemek, bizim için büyük bir hata ve gaflet olur. Zira, unutulmamalı ki, ileriki devirlerde bugünkü metodlarımızın da aynı anlaşılmaz durumda kalmayacaklarını iddia edemeyiz.



İnsan, kendisini ve çevresini inceledikçe meydana gelen değişimlerin gerisinde değişmeyen bir hususun mevcudiyetini de sezmeye başladı. Bu fikir en bariz şekilde eski Yunan'da ortaya çıkmaktadır.

Pythagore'a göre: Bu dünyada hiçbir şey ölmez. Eşya (veya varlıklar) sadece şekil değiştirir. Doğmak, bir şeyin evvelce olduğundan başka türlü olmaya başlaması mânâsına gelir. Ölmekse, aynı şey olmayı bırakmak demektir. Bununla beraber, hiç bir şey uzun zaman aynı şekli muhafaza etmiyorsa da, «Bütün», yekûnu içinde sabit kalır.

(Devamı 17. sayfada)

MADDELEŞMİŞ GÖRÜNMELELER

« SONUÇ »

Yazan: Gabriel DELLANNE

Biraz evvel incelediğimiz bu uzun çalışmadan ne hasıl olacak? Birçoklarına göre, beklenmedik bir şey; zira ruh incelemesine, hiç bir ipoteze veya dialektik bir maharete başvurmadan, değerli ve sağlam usullerle doğrudan doğruya teşebbüs edilebilir.

Metafizik deliller, münhasıran bu meselede kullanılanlar, evvelce var olanlarla asla uzaklaşmadı; zira, çoğu zaman, bunlar iman hareketleri ya da gerçek muhtevadan yoksun lâfebeliği idi. Aksine, gözlem ve deney her türlü öğrenimde verimlidir. Şu durum, şimdiye kadar felsefi ve dini alanlarda sınırlanmış olan bu soruya deney metodunu uygulamış olan spiritizmanın zaferi oldu.

Tabiatı soruşturmakta çok menfaat vardır. Zira tabiat, ruhun varlığı ve ölümsüzlüğü meselesi etrafında birikmiş olan spekülasyon hatalarından bizi kurtararak, tek başına cevap verebilir.

Spiritizma, materyalistlerle spiritüalistler (Felsefi bir ekol olarak) arasındaki mübalagah mesafeyi birbirine bağlayan bir yol açmıştır. Birincilerin mutlak ve insafsız beyanlarının zıddına olarak, şüphesiz ki, sinir sisteminin hükümlerine ile bağdaşmaz durumda olan, durugörü, telepati ve düşünce intikali ile kendini ortaya koyan «BEDEN-ÖTESİ» (éxtracorporelles) insanî faaliyetler vardır. Bu, bizde, maddeden daha başka bir şeyin var olduğunu ve insan varlığının münhasıran kimyasal bir olay olmadığını göstermek bakımından ilk ve dehşetli bir delildir.

Spiritizmanın Billmci bir araştırmacısı olan G. Delanne, bu yolu, pozitif bilimier arasında ciddiyetle incelenecek hale getirmeğe çalışmış kimselerden biridir. Çok kıymetli fikir ve eserleri vardır. «MADDELEŞMİŞ GÖRÜN-
lisées) isimli 1350 sahifelik eseri ise MELELER» (Les Apparitions matéria-
çok kıymetlidir. Bu kitabın «Sonuç» kısmını okuyucularımızın istifadesi-
ne arzediyoruz. Bazı fikirlerin klâsik spiritizma içinde kaldığı müşahede edilirse de tüm olarak çok değerli-
dirler.

Diğer taraftan, ruh ile beden arasında bir uçurum açmış olan spiritüalist filozof Descartes'a göre, ruh mutlak olarak gayri maddî bir varlıktır, yani saf ve bir cevherdir; halbuki gözlem ve deney, bize, düşünen varlığın daima hayatta olduğu gibi ölümden sonra da, kendini hüviyet sahibi kılan son derece ince (seyyal) bir madde (PERİSPRİ) ile birleşmiş olduğunu göstermiştir. Bu neticeye, olayları adım adım takibederek ulaştık.

Hayat boyunca, ruhun varlığını ortaya koymağa yarayan belgeler (hüccetler) değişik olduğu kadar boldur da... Canlıların kollektif görünüşleri (apparitions); duble fotoğrafları; bıraktıkları izler; Varley ve Crookes'un deneyleri; C. de Rochas ve H. Durville'in tecrübeleri, bize, iç-varlığın dışa akseden (exteriorisé) tezahürlerini veriyor ve biz buradan TEK GENEL AÇIKLAMANIN zeki prensip, şuurlu ve iradeli BEN olduğunu meydana çıkarıyoruz ki, bu ben adı şahsiyeti tayin eden bütün fiziki ve zihni karakterleriyle kendini başka yerde tezahür ettirmek için, geçici olarak uzvî bedeninden ayrılır.

Tabii hallerin gözlemi ve aynı zamanda deneyler, insan varlığının ikiliğini (dualité) ifade eylemekte ve objektif olarak doğrudan doğruya, vasıtasız, maddî kısma bağlı olduğunu isbat etmektedir. Her birimizde duyumsal, zeki ve iradî hayatın SEBEBİ olan bir varlık mevcuttur. Seyyalevî bedeni vasıtasıyla bu müteal varlık yeryüzü hayatı esnasında değişimleri takibeden beden maddelerine - dağılmaz şe-

değil . hazırlayıcı bir tarzda bağlı-

Fakat mantıklı bir yanılma, neticeyi olarak, yani ruhu organizmanın bir reaksiyonu gibi tahayyül ederek, almaktadır. Burada, sosyal ve ahlâki neticelerden ziyade, materyalizmanın hatası ve ayrıca zihinsel noktadan acıklı durumu meydana getirmektedir.

İnsan kişiliği ölümden sonra yok olmaz. Fiziki ve zihni olarak devam eder. Zira gerek maddi ve gerekse zihni olarak tezahürler o kadar çok ve çeşitlidir ki, hepsini şüphe etmeden tasdik edip geçebiliriz.

Bedensizlerin tabii görünümleri her zaman vukûbulmuştur. Aralarından çoğu, görücü medyomların bilmediği olayları meydana çıkaran öyle açık karakterler arz ederler ki izah için ileri sürülen halüsinasyon ve diğer sebepler de kendiliğinden bertaraf olur.

Müteakiben, tecrübe müşahadeyi tasdiklemek üzere araya girer. Çeşitli hata şanslarını uzaklaştırmak için bütün tedbirler alındıktan sonra, bedensiz ruhların kendilerini tanıtan fotoğraflarını, alçı kâğıtlarını ve yazılarını objektif olarak tezahür ettirdiklerini gördük. Bunlar öyle varlıklardır ki yeryüzündeki gaybubetlerden sonra uzun zaman kendilerini tezahür ettirenleri pek iyi bilinmektedir (Fantomlar v.s.) ve bedenlerinin dağılmasıyla yok olmadıklarını tasdik ederler. Hiç bir sarahat bundan daha yüksek değildir; herkesi inandırmak için kâfidir.

Bugüne kadar sanıldığı gibi, ölüm iki yaşayış arasında aşılmaz bir mania meydana getirmiyor. Öyleyse; biri burada, diğeri ötede... Gerçekten, iki alem arasındaki alâkaları birleştirici olan müsait şartları da meydana getirirler. Çünkü sevdiklerimizi bize göstermek için kendiliğinden olan tezahürlere karşı insanlar ilgisiz kalmıyorlar. Herbirimizi müşkil anlarınızda teselliye ve desteklemeğe çalışırlar. Ekseriya meçhuldürler. Zihni yardımları bazan kurtarıcı, bazan da tesir edicidir. Günlük hayatta, her tertipteki spirit olaylar: tiptoloji, doğrudan-yazı, görünümler, materyalizasyon v.s. gibi muvasalalar, öyle çoğalmış-

lardır ki selâhiyetli ve sayısız garantilere sahiptirler. Bu bilginlerin beyanları o kadar açık, uygun, mükerrer ve müsbet olaylar üzerine isnat ederler ki menfi şahısların tebessümleri değersiz kalır. Onların bu halleri teamülleri içine gömülmüş ya da her türlü gelişmenin ebedi muarızı olan peşin fikirlerinin duvarlarıyla örtülmüş kimselerin acıklı zihni sefaletlerini ortaya koyar sadece.

Wallace, Crookes, Lombroso, Zoellner, Myers Lodge ve Hudson gibi bilim şehzadelerinin tasdikleri karşısında «Peşin Fikir» itirazının ne kıymeti vardır? Kime inanmalı? Senelerce önce teemmül ve araştırmalarının bütün peşin hükümlerini yenmiş olan ziyadesiyle dürüst ve ferasetli bilginlere mi, yoksa olaylar hakkında hiç bir bilgisi olmayan kimselere mi? Küçük bir sağ-duyu bu soruya cevap verir.

Bu ilmi vetirelerle, çok sağlam deneysel metod kaideleri kullanarak, olayların incelenmesinden şu neticeyi çıkardık ki, ruh kişisel bir varlığa sahiptir ve ölüm onun için manasız bir kelimedir. Olayların çokluğu, kendiliğinden, spirit ve animik tezahürlerin karakterlerini intaceden kesin bir mühür taşır; çünkü hepsi tek bir sebebe maliktir: önce bedene bağlı ve sonra beden kafesinden kesin olarak ayrılan R U H . . .

Hangi muhteşem keşif ve ne kadarı, bütün tabiat muvacehesinde velût olacak! Spiritizma olayları bilimin bütün dallarıyla ilgilenen yeni bir noktadır.

Fizikçi, celse esnasında, kâh elektroskopu boşaltan, kâh eşyayı temassız harekete geçiren, medyomun ağırlığını tadil eden ya da Crookes'un sun'î olarak meydana getiremediği çok tuhaf ışıklarla kendini ortaya koyan bu enerji nev'inin bünyesini araştırmaya çalışacaktır. Gene tezahürlere uygun yahut manî olan çevre şartlarının neler olduğunu da araştıracaktır.

Biyoloji ise, halihazırda, hassasiyetin ve hareket kuvvetinin dışarı çıkması ve ayrıca dedublüman olaylarını yorumlamak hususunda yetersizdir; zira perispri hakkında bilgisizdir. Hangi harikulâde ilgi çe-

(Lütfen sayfayı çeviriniz)

kici çalışma, bizim, medyum ve fantomun bedeninin uzvi maddelerinin göçünü ve görünüm (apparition) gözden kaybolduktan sonra tekrar bir araya gelmelerini anlamamıza müsaade edecektir. Şu anda, eğer organizmanın müessir sebebi ve organizmanın her tarafındaki bünye hareketlerinin yenileşmesine rağmen ahengi aynı kalan, fonksiyonel, plâstik, mekanik, kimyasal ve fiziki faaliyetlerin zincirleme halindeki bekalarının nedeni keşfedilmek istenirse: hücrelerin anatomik ve mikroskopik yapılarının ötesine bakmak gerekecektir.

Psikoloji, bu kadro dahilinde sadece normal melekeleri incelemekle kalmayacak, aynı zamanda bugüne kadar fark edilmiş veçhelerde insan psişesinin arzettiği tabii ve deneysel dedublüman, telepati, durugörü, düşünce nakli gibi olayları da anlayacaktır.

Uyurgezerlik ve telkinin kullanılmasıyla, biz, zihinsel hayatın derinliklerine kadar nüfuz edebiliriz; şuur altının derinliklerinde araştırmalar yapmak gereklidir. Bu, seyylevi bedende (perisperi) bulunmaktadır; zira oraya yeryüzü tekâmülünün başlangıcından beri, varlığın organik ve zihinsel bütün hayatının bitmez ve yanılmaz arşivleri hâk olmuştur.

Ölümsüzlük kadar büyük bir gerçek, felsefi ve sosyal pek yüksek neticeler tevliid etmeden kendini ortaya koyamaz. Bunlar dünyayı düzene sokan fikirlerdir. İradî ya da irade dışı olsun, Cemiyetler kabul ettikleri manevi prensiplerin tepkisiyle karşılaşır. İnsan zihninin (ruhunun) kurtuluşu veya uzadı, doğmaların boyunduruğundan çıktığı çağa kadar uzanır ve ilimlerin fevkalâde gelişmesi de bundan ileri gelmiştir.

Fakat günümüzde, maddeci teoriler toplumsal bir tehlike halini alıyor ve tamir olunmaz bir zarara sebep olarak bizi zarara sokuyor. Zira «yokluk» (hiçlik) ve mahvolmak korkusu, cehdin değerini hiçe indiriyor, insanları iştihalarının vasıtasız hazzına itiyor ve ayrıca kabilyetsiz kimselerde her vasıta ile kendini tatmine çalışan hırslar yaratıyor.

Maddecilik rastlanıldığı her yerde mücadele edilmesi gereken, toplum aleyhtarı (antisosyal) bir görüştür.

Olaylara muhkemce isnat etmiş tarafsız ilim adına, insanı kozmik muhitin mihaniği kuvvetleriyle hareket eden bir otomat gibi ortaya koyan nazariyelerin çok büyük bir delilik olduğunu ortaya çıkarmalıyız. Tekrar edelim ki, insanı sadece kaynaşan bir kimyasal kitle olarak görmek abestir. Herşeyin mezarda son bulduğu doğru değildir, çünkü ruh ebedi kaderini takibetmek için, yeryüzünden ziyade öteki alemde de diridir.

Daima üzerinde durduğumuz müsbet zemini, şu anda terk ettiğim zannedilmesin. Olayların tafsil ve münakaşalarıyla meşgul olmaktan dolayı ölüm ötesi hayatı bize tanıtan, bu kapıları aşan kimselerce anlatılan deneylerin teferruatın giremedim.

Fakat bütün dünyada yapılmış olan ruhsal haberleşmelerin (tebligat) sentezlerinden pek yüksek bir zekâ ve irade kudretinin tedrisi yayılmaktadır.

Özellikle, spiritizma, ölüm ötesini inceleme konusu olarak almasına rağmen kendini bütün mistik karakter ve mezhep meyillerinden sıyrılmış olarak arzeder. Zira gelecek hayatın şartları şimdiye kadar tahayyül edilenden tamamen farklıdır.

Kıymetli metodları, ve fiziksel gerçeği yakından izlemek endişesiyle, Spiritizma, ne sır ve dogmaya, ne din ve din adama ve ne de mülke sahip olamadığından dinde değişiklik yapmak tehlikesinden uzaktır. Bu tedrislerin her biri devamlı olarak olayları kontrole tabi tuttuğundan, iman konusunda şekil değiştiremezler; tabii ilimlerde buna pek lüzum yoktur.

Böylece, astronomik gözlük, görüntü yalanlarını azaltırken, sonsuzluğun güzelliklerini meydana çıkardı; keza spiritizma da ölüm-ötesi realitenin hayalden ziyade harikulâde olduğunu öğretti. Spiritizma, tabii olarak, yeni ve şüphe edilmez sahalara, bizlere hayli zaman kapalı kalan uzayın fizik ötesi alemine doğru ilerlemektedir. Bu, düşünce şemasında yükselen bir güneştir ve çok geniş ufukları aydınlatmaktadır.

Bu bilimin olağan üstü önemi iyice anlaşılmasa, araştırmacılar bu yeni yola kendilerini terk edecekler ve böylece yıpranmış düşünceler, dogmaların zaman aşımına uğramış kavramları yerine, tam bir ahenk içinde, hakikatin yeni çehresi ortaya çıkaracaktır. Bu kez bilim, bize kâinatın tanıtımını yapacaktır.

Şu halde, katedral, havra, mabet, cami, pagot (Çin ve Japon mabedi) larda yapılan öğretilerin yanısıra spiritizma hakikatleri ışıldıyacaktır. Spiritizma zorlamadan, afarozsuz, ruhbansız, şuurların hür birleşimi ile kendini kuracaktır.

Farkına varılmıştır ki, fiziksel dünyanın dışında, duyularla anladığımızdan daha geniş ve mükemmel bir diğer âlem mevcuttur. Bu âlem kanunlarla idare olunur, kanunların hepsine hâkim olan ise AHLAK KANUNUDUR. Müeyyideler bu yeni ortamda, fizikoşimik kanunlar kadar kesindir.

İnsan düşüncesine uzun bir zamandan beri kurşun bir külah gibi geçmiş olan bütün safdil inançlar, devri geçmiş dogmalar yok olacaklar.

Tekâmül

(13. sayfadan devam)

Kâinat nizamının değişmeyen bir yapısının bulunması fikri insana makul gelmektedir. Bu fikrin doğruluğunu telkin eden, müphem de olsa, ilmî sonuçlar da gözden kaçmamaktadır. Modern ilim hesaplarıyla, bir takım değişmez büyüklükler, sabiteler bulunmaktadır. Fakat enteresan olan ve paradoksal gibi görünen şudur ki, bu sabitler bilhassa değişiklik hızlarını ve ivmelerini (tacil) ilgilendirmektedir.

Birçok kültürler, yaratılış, dünya üzerinde zamana bağlı olan bir farklılaşma, tekâmül ve bütün değişimlerden müstakil olan değişmeyen bir yapı fikirlerini kabul etmeğe, işlemeye mecbur kalmış veya bırakılmışlardır.

Son olarak üç büyük kültürde de bu fikirlerin kaçınılmaz olarak muhafaza edildiğini belirtmek isteriz:

İnsanlık artık boş sözlerle avunmayacak, tasdiklerle değil sağlam tecrübelerle sevkii idare olunacaktır. Mezar taşları karşısında irkilmeyecek. Zira Gerçek Yurdu'na ulaşmak için ölümün bir safha olduğunu bilecektir. Korkusuz olarak yeni ortamına döndükten sonra, daima yüksek bir kadere doğru yükselen ebedi tekamülüne devam edecek, sürekli bir cehit kazanacaktır.

Hiç bir teolojinin kat'iyen ulaşamadığı bu harikulade zihni vahdeti, bilimden yararlanmak suretiyle SPİRİTİZMA gerçekleştirecektir. Adalet, kardeşlik ve sevgiye yıkılmaz bir biçim veren dev bir felsefeyi meydana getirecektir.

Şüphesiz, insanın sonsuzluğun bu ihtisamlı manzarasını öğrenmesinden evvel hayli seneler geçti. Bir çok insan hiç bulunmayan bir hayatın baş döndürücü sonsuzluğu karşısında ürpertiyle gerilemektedir. Fakat bu devâsâ hakikat ile ünsiyet peydahlamakla son bulacaklar. Anlayacaklar ki, ebedi kudret, sonsuzluk içinde cereyan eden harikuladelikleri değiştirilebilir ve daima sınırsız bir geleceğin derinlikleri içinde çeşitlilikler gösterir.

İBRANİLER: Dünya üzerinde devirler görüyorlardı. Fakat onlar için «Yaratılış» bir tektir.

HİRİSTİYANLIK: Alemin umumî yürüyüşünün bir «Son»a, bir kurtuluşa doğru olduğunu kat'î olarak beyan eder. Fakat, bu kurtuluş maddi değil, ruhidir.

MÜSLÜMANLIK: Keza, muhtelif devirleri, tekâmül ve bir «son» u kabul etmektedir.

(Devamı var)

SAYIN OKURLARIMIZ

Mecmuanızın, her ay, piyasaya çıkmadan hususi zarflar içinde eîinize geçmesini istiyorsanız derhal abone olunuz. Abone olmak sizin menfaatinizedir.

RUH ve MADDE

MUKADDERAT

VE

İCABAT

Problemleri

(Geçen sayıdan devam)

Derleyen: Feridun TEPEKÖY

b - Mekân faktörü: Acaba ölüm hadisesinin şekli ve yeri, gene ezelden değişmez bir şekilde tayin ve tespit mi edilmiştir? Bazı icapların tahakkuku ile herhangi bir değişme mümkün değil midir?

1 — Şimdi bu hususdaki mütalâalarımıza geçelim: Evvelâ. herşeyden evvel hadise-lerdeki muayyeniyeti kabul etmemiz zarureti vardır. Ancak, muayyen bir takım icapların bu vadede mühim rollere sahip bulduklarını da unutmamalıyız.

Varlıklara bahşedilmiş bulunan Hürriyet unsuru, varlıklarca önceden meydana getirilmiş olan ve illî esaslara göre tahakkuk etmiş bulunan fiillerine bakılmak suretiyle kolayca anlaşılacak bir mefhum değildir. Şu halde varlıkların müktesebatı, irade hürriyetine ve kararlarına müessir olabilirse de hürriyetin sadece böyle bir amile bağlanması hürriyet mefhumunun manasını zedeler.. O halde hürriyeti, muayyeniyetin dışında bir mefhum olarak nazarı itibara almamız gerekmektedir. Burada irade hürriyeti içinde verilecek kararlara, illî amiller ikinci plânda bir müessiriyete sahip olmaktadır diyebiliriz. Kâinatın rijititesi (veya müteâl fatâlizmi) beşer idrakinin dışında bulunan bir hususdur.

Hürriyet, illî âmillerin dışında (yani birinci plânda onlara tabi olmayan) sadece İlahî irade kanunlarının hudutlandığı bir saha dahilinde tam bir serbestiyet ve tekâmül unsuru olarak kabul edilmelidir. Bu unsur, varlıkların en mümeyyiz vasıflarından biridir. Müessiriyet kudreti ve şuûr yanında

hürriyetin müştereken bir bütün olarak varlıkları temsil ve tavsif eden bir hususiyet olduğu görülmektedir.

Ölüm anına gelince, bu, varlıkların dünya hayatı ile bağlı tekâmüllerine tabi taayyün etmiş bir haldir. Bir varlığın dünya hayatındaki tekâmülünü tamamlaması, hadise-ler karşısındaki muvaffakiyet derecesi, hayatının uzayıp kısılmasına tesir eden başlıca amiller arasındadır. Ancak insan müdrikesinin dışında bulunan âmillerin de tabi bulunduğu İlahî nizamın ihtişamını ısezmekten ve bu mevzudaki bütün bilgileri ihata etmek kudretini kazanmaktan daima mahrum kalacağız.

Ölüm ve mukadderat, mevzuunda hiç şüphesizdir ki, dünya imkânları ile hudutlandırılmış bilgi ve kabiliyetlerimize göre ve muayyen sınırlar dahilinde mukadder olabileceği kadarını anlayabilecek ve kendimize göre bazı neticelere varabileceğiz. Bu hususda akıl ve mantığımızı dayanmakla beraber, alınmış kıymetli tebliğlerin ilhamlarından da bol bol faydalanmak zorundayız.

Bir çocuğun, karşılaştığı bir kedi yavrusunu öldürmesi ile hatalı bir adım atmış olacağı şüphesizdir. Fakat o kedi yavrusunun ölümünü zamanı ve mekânı gene tekâmül zaruretleri icabı olarak bir muayyeniyete sahip olacaktır. Şu halde, çocuk o kediyi öldürmeseydi bile o gene de ölecekti. Bu bakımdan çocuğun kediyi öldürmesi mukadder olmayıp, ölümü mukadder olan kedi yavrusu ile karşılaşması mukad-

... olmaktadır. Bu suretle bahşedilmiş ser-
bestiyet hudut ve imkânları içinde imtihan
hak ve mes'uliyetine sahip olmuş
... olacaktır. Bu hususda bizlere ışık tu-
... olan bedensiz dost AKIN'ın aşağı-
... tebliği derin manaları ihtiva etmek-
... dir.

AKIN 14-Ağustos-1948

«İnsanın, dünyada muhakkak geçir-
mesi lâzım gelen mukadder bir ömrü hem
vardır, hem yoktur, diyorum. Çünkü ken-
di veya bu taayyün keyfiyetine sebep olan
varlıklar onu bilmezler. Bu, pek yüksek
ruhların, yani büyük tabiat kanunlarını tat-
bik eden yüksek varlıkların işidir.»

«... Ve siz hiç bir zaman ölüm anını
evvelden tayin edemezsiniz. Ve bilemezsi-
niz. Sizin, dünyaya gelirken ancak yapa-
cağınız şey, eksik olan taraflarınızı ikmâl
edebilmenize yarayıcı bir plânı, burada si-
ze yardımcı diğer varlıkların da icabeden
yardımları altında tasarlayarak dünyaya
inmenizdir. Fakat ne siz, ne de sizi hazırla-
yan ruhlar ölüm zamanınızı tayin edemez-
ler.»

AKIN 14-Ağustos-1948

«... Yani bu âlemde (Spatyomda) plân
hazırlanırken ölümün, şu şaatte şu dakika-
da vuku bulacağı plâna konulmaz. Ancak,
söylediğim gibi, insan, dünyaya gelecek,
cehit ve irade sarfedecek, ruhunun bütün
melekelerini kullanacak ve ancak eksik olan
melekelerini inkişaf ettirdikten sonra öle-
cektir...»

Şu halde ruhlar, Dünyada, bir tekâm-
mül devresi içinde çeşitli ruh melekelerini
inkişaf ettirmek üzere, mevcut ilâhi irade
kanunları muvacehesinde birtakım tecrü-
belere girişecek ve bu faaliyetine istika-
met verecek olan cehit ve iradesine göre
matlub olan mukadder neticeye ulaşacak-
tır.

Buna göre bir ruhun Dünya hayatı sü-
resi de tekâmül zaruretlerinin icaplarına
uygun olarak uzayacak veya kısalabile-
cektir.

İnsanın hür iradesi, cehti, davranışları
ve fiilleri, ölüm anının tayininde başlıca
role sahiptir. Şu halde irade faaliyeti, fiil
ve davranışlarımızın istikametlenişinden
doğan ve İlâhî irade kanunlarınca tayin e-

dilen muayyen neticeleri, ölüm anına mües-
sir olmaktadır. Bu amilleri nazarı itibara
alan ve kıymetlendiren, takdir ve tatbika-
tını yapan varlıklar ise çok şümüllü bilgile-
re sahip bulunan, idareci bedensizler ol-
maktadır. Hal böyle olduğuna göre, ölüm
anının tayin ve tespiti doğrudan doğruya
bu faktörlerin sentetik bir değerlendirme
problemi halini almaktadır.

Hayat müddetinin tayini, kat'î bir öl-
çü ile olmayıp, hayatta yaşanan hadisele-
rin kadrosunun istenilen bir formasyonu te-
min edebilmesi ve bu hususun ikmali esa-
sına dayanmaktadır. Bu mevzuda, derin bir
vukufa sahip yüksek mertebelerdeki beden-
siz varlıklar vazifeli bulunmaktadır.

Ölüm anının önceden kat'î olarak tes-
bit edilmiş olup olmadığı hakkındaki sua-
li, bedensiz dostumuz AKIN, şu şekilde
cevaplandırmıştır:

14-Ağustos-1948 tarihli tebliğinden:

«... Tesbit edilmiş değil de ölüm anı
ve zamanı İlâhi İrade kanunları icabına ve
kendi durumuna göre oluyor.» «.. Ancak bu
taayyün sizin bilmediğiniz zamanlarda, bil-
mediğiniz şekillerde ve İlâhî İrade kanunla-
rının icaplarına göre yapılır.»

Bedensiz dostumuz Mustafa Molla'nın
aynı mevzua temas eden bir tebliğinden a-
şağıdaki kısmını tetkik etmek de çok is-
tifadeli olacaktır.

Mustafa Molla 9-Ocak-1951

«... Kabiliyetler derecesinde zamanın
ifade kıymeti tahalüf eder Bu suretle ömür
kat'î bir ölçü değil, bil'akis yaşanmış veya
yaşanmakta olan mukadder bir kadronun
ikmalidir. Buna göre her ölçünün ne kadar
izafî bir hükmü ifade edeceğini bulabilirsiniz.»

(Devamı var)

Sualler: 1 — Varlıkların ıstıraplarına or-
tak olan ve ıstırap eden bir insan dolayısıy-
le bizzat kendisine hizmet etmiş ve kendi
ruh kudretlerini arttırmış olabilir mi?

2 — Hayatta karşılaşılan ve bağlı irade-
mizle yıkıp geçemediğimiz hadiseler karşı-
sındaki bu boyun eğmek mecburiyetimiz ne-
reden gelmektedir?

3 — Egoizmin diğerkâmhğa hizmeti na-
sıl olmaktadır? Bu problemin çözümünde
sevginin rolü nedir?

Cihanşümûl Tufanın

İlmî Delilleri

"La Pure Vérité"den

(Geçen Sayıdan devam)

Tekâmül nazariyesini öne süren jeologlar ovalarda ve ormanlarda dolaşan hayvan sürülerinin neden ANİDEN ortadan kaybolduklarını bilememektedir. Halbuki bunlar Kuzey Amerika Bizonlarının aksine geniş fosil yatakları bırakmışlardır.

Modern jeoloji el kitaplarının bir çoğu bu fosil yataklarının, haddizatında, sözün ona iptidai insanın yaşadığı devrelerde, hayvanların ani ve umumi olarak yok olduklarını ispat etmesinden, yani NUH'UN MEVZUBAHS TUFANININ HAKİKATEN VUKUBULMUŞ OLMASINDAN BAYAĞI ENDİŞE EDER GÖRÜNMEKTEDİRLER. Bu yukarıda adı geçen zevat bu müspet şehadetin ortaya koyduğu delillerin ANİ BİR TABİAT AFETİ manasına alınabileceğini hâlâ kabulden uzaktırlar.

TEKAMÜLCÜ JEOLJİNİN ÇÖZEMEDİĞİ ESRARLAR

Bu jeologlar, aynı zamanda da halen zamanımızda yaşayan, öküz, koyun, geyik gibi hayvanların da fosilize artıklar bırakmakla beraber diğer cins bazı memeli hayvanların da tamamen ortadan kalkmasını izah edememektedirler.

Fosillerin bize sunduğu deliller meyanında olarak kılıç dişli kaplanın, düz burunlu ayının ve bir cins kurdun da hem eski hem de yeni dünyada ortadan kalktıklarını ve bu arada bir sürü kuş cinsinin de âni olarak ortadan kaybolduğunu gösteriyor. Jeolog Flint, bize Amerikada, «bütün develerin, atların, tembel hayvanların misk öküzlerinin, pekarislerin (Amerikan yaban domuzlarının), antilopların, bir tek büyük kunduza benzeyen bir bizzor türü hariç hepsinin, Kanada geyiklerinin ve bazı cinsleri aslan beyuna yaklaşan kedi türlerinin bir çoğunun...» ANİDEN YOKOLDUKLARINDAN bahseder (Buzul ve Pleistosen devri Jeolojisi s. 468). Eiseley, bir sürü etobur türünün

rünün âni olarak kaybolmasının biologları ciddi endişeye sevkettiğinden bahseder. (American Antropolojist XLIII (1946) s. 54).

Mukaddes kitaplardaki, bahusus Ahdi Cedidin Tekvin kitabında bahsedilen (*) bu hadisenin anlaşılması, ancak bu metinlerde bahsedilen hususlara imanla kabil olacaktır. Yani, bugün hem mevcudu dünyamızda yaşayan hem de mevcutları silinmiş olan hayvanların nasıl olup da bir arada İMHA EDİLEBİLDİKLERİ probleminin çözülmesi, ancak yukarıdaki noktaların anlaşılmasıyla kabildir. Tanrının kelâmı bize bu hayvanların Nuh'un gemisine aldığı hayvanlardan müteşekkil olduğunu izah etmektedir (Tekvin 8:17). Tufandan sonra bütün hayvanlar tekrar çoğalarak neticede, kediden kedi, koyundan koyun, köpekten köpek meydana gelmiştir. Fakat bugün, bu yukarıda bahsedilen hayvanların birçok türlerini müşahede etmekteyiz. Fakat, bittabi, bunlar orijinal hayvan çiftlerinin zamanla değişmeler göstermelerinden hasil olmuşlardır.

Muhakkak olan bir husus varsa, o da şudur ki, bugün mevcut olmayan memeliler Nuh'un gemisine almadığı cins hayvanlardır. Veyahut, almış bile olsa bunlar tufan'dan sonraki, değişen iklim şartlarına intibak edemeyip telef olmuşlardır.

FOSİLLER TUFAN TARAFINDAN BİRİKTİRİLİYOR

Jeoloji el kitapları, aynı zamanda, jeologların keşfetmiş oldukları derin ve fosil dolu çukurlar hakkında da pek bir şey söylememektedirler. Adeta bu mevzuda garip(!) bir sessizlik içindedirler. Bunların bazılarının içindeki fosil tabakalarının ka-

(*) Bu arada Kur'anda da bahsedilir.

10 - 100 metre kadar olabilmektedir. Hemen hemen hiç kimse bunların TUFAN'ın sonra meydana gelen şiddetli depremler neticesinde hasıl olduklarını anlayamamıştır. Alimler bunlara yanlış olarak «fossillaşma» demektedirler. Oxford'lu jeolog J. Prestwich bu çukurların çoğunun «Mamut, su aygırı, gergedan, at, kutup aygırı ve bizonların fosilleşmiş kemikleri» olduklarını keşfetmiştir. Kendisi bu fosilleşmiş kemiklerin sırtlan, kurt ve aslan fosillerinin yanısıra bulunmuş olmasına rağmen «aşınma emaresi göstermediklerini» ve «av hayvanları tarafından kemirilmemelerini» isbat etmiştir (Prestwich: Son Jeoloji devrinin kapanışına ait bazı hadiseler, s. 25-26). Bu hayvanlar ANİ olarak gömülmüşlerdir ve birbirlerini yemeğe vakit bulamamışlardır.

Batı Avrupada birçok yerlerde, böyle fosil dolu çukurlar bulunmuştur. Böyle çukurlarda jeologlar, artık mevcut olmayan fakat vakti zamanında yaşamış olan memeli fosilleri bulmuşlardır. Bunların hepsi TUFAN tarafından telef edilmişti. Bu hayvanlardan şayet bugün eser yoksa, bunların ya Nuh tarafından gemiye alınmamış olması veya tamamen ve şiddetle değişen iklim şartlarından dolayı adapte edilemeyip telef olduklarından dolayıdır. Unutmayın ki, Nuh gemisine beher hayvan nümunesinden ancak bir tek çift almıştı. Her cinsin muhtelif nev'ilerinden değil.

DAĞ TEPELERİNDEKİ FOSİLLER

Yunan yarımadasının açıklarında Cerrigo adasında, bu yukarıda bahsedilen çukurların en şayanı hayret olanı görülebilmektedir. Buradaki dağlardan birine kemik dağı denmekte olup temelinden tepesine kadar kemikle doludur. Gittikçe yükselen suların korkusundan hayvanlar dağın tepesine tırmanmışlar ve neticede oraya da ulaşan suların içinde helâk olmuşlardır. Çamurlu sular arasında bugün bulduğumuz fosiller kalmışlardır. Zannediyor musunuz ki, bu âlimler hayvanların yüksek

yerlere kaçacağını tahmin edemezler. Bu zevat o kadar zaman hakikati görmemekte ısrar etmişlerdir ki artık, bugün net olarak bu basit vakıa onlar için iyice kararmıştır. Bu sulardan kaçan hayvanlar tufandan sonra meydana gelen zelzele çukurlarında telef olmuşlardır. Bu çukurlarda yırtıcı hayvanların bu gibi hayvanları kemirdiğine dair bir emare görülmemektedir. Hangi sebepten dolayı? Zira bunlar felâkettten önce birbirlerini parçalamaya vakit bulamadan âniden ölmüşlerdi. Eğer bu hayvanlar normal şartlarda ölselerdi, diğerleri onları parçalamak imkânlarını rahatça bulabilirlerdi. Genç, ihtiyar muhtelif cins hayvanların bir arada gömülmüş olmaları keyfiyeti ancak onların ANİ olarak gömülmüş olmalarıyla kabili izahtır. Mukaddes kitaplarda ise buna Nuh'un Tufanı denmektedir. Ayrıca, bu zelzele çukurları da fosillerin kütle halinde bulunduğu yegâne yer değildir.

TEKÂMÜLCÜ JEOLOJİ İÇİN ÇÖZÜLMESİ İCABEDEN DİĞER BİR PROBLEM DAHA

Tekâmülcü jeologlar, hiç şüphe yok ki, bu fosillerin ani olarak gömüldüklerini kabul etmemektedirler. Maamafih fazla sıkıştıkları zaman bütün bu olayları izah etmek için kısmî bir tufan (!), meselâ bir dere veya ırmağın taşarak etraftaki hayvanları sular altında bıraktığı iddiasını ileri sürerler. Bu, hadiseler tarafından teyid edilebilecek bir husus değildir. Zira böyle fosil çukurları milyonlarca fosil ihtiva etmektedir. Bu da ancak çok geniş çapta bir felâketin neticesinde hasıl olabilir.

Buna bir misal olarak A.B.D. Nebraska eyaletindeki Agate Springs çukuru alınabilir.

Yale Peabody müzesi direktörü R. S. Lull bu fosillerin «hakiki bir çapraz kemik yığını olduğunu» ileri sürer (R. S. Lull, Fossiller, s. 34).

(Devamı var)

FRANSA'DA FALCILAR

9 MİLYAR LİRA KAZANIYORLAR



Planète'den

cı veya müneccim vardır.

Bundan başka resmî din olan katolikliğin yanı sıra 400 mezhep daha vardır. Bunların müritleri birkaç kişiden bazılarında 50 bin'e kadar çıkar. Bunların bazıları Paris'te oturur. Fakat taşrada da kuvvetli meve teşkil etmiş olanları da vardır.

Bütün ilim otoriteleri bu mezheplere akını şiddetle itham etmektedirler. Bu bir hakikattir ve çok önemlidir. Bunu bir vakıa olarak kabul etmeli ve medeniyetimizin bu veçhesini hakikat olarak kabullenmeliyiz. Bunu da azami bir rahatlıkla ve tolerans ile yaşamalıyız. Bu mezheplerin çoğu kitabı mukaddesi temel ittihaz etmelerine rağmen ancak bir tek noktada bunu kabullenmekte, diğer hususlarda ise dinle pek alakası olmayan büyüculer. Bunlardan başka, aralarında bir sürü şifacı bulunduğu gizli ilim meşsupları, istikbali okumak isteyen veya ölmüşlerle konuşan spirit falcılar, kâbelelerde iskambil v.s. fal bakan falcılar...

Fransızların bu tip inançlara pek mütemayil olmaları söylenmekle beraber rakamlar ortadadır; falcılık, büyü, karanlık sanatlar v.s. kârcanan para senede 5 milyar yeni frank (9 milyar T. L.), takriben Türkiye'nin yarı bütçesi - Mütercimim notu) kadar bir meblağ tutmaktadır. Bu,

ilmi araştırmalara tahsis edilen bütçenin 5 misline baliğ olmaktadır. Bu para ile binlerce kilometrelik araba yolu inşa edebilmek kabildir.

Fransada 30.000 doktora karşı 40.000 diplomasız şifacı mevcuttur. Bunun yanısıra bir kaç yüz astronomaya karşılık 50.000 kadar fal

Bu yayılma sadece Fran -
sa'da mı vardır? Hâşa, bü -
yük memleketlerde, bilhas -
sâna A.B.D. ve İngiltere'de bu -
mezhep kuvvetle müşahade et -
mektedir. Birleşik Devlet -
lerinde her hafta yeni bir
mezhep doğmaktadır. Bir
Alman araştırmacısı dünyada
1939 mezhep müşahade et -
miştir ve hatta 20 senede
dünyada 10 kişi mesih ol -
duklarını ilan etmişlerdir!..
Fakat bu makalede ancak
Fransada olup bitenlere
münhasır kalıp bazı mühim
mezheplerden bahsedeceğiz.

1 — 40.000 KİŞİ KUTSAL RUHUN ŞIFA VERDİĞİNE İNANIYOR.

Bunlara Pantikotist (İ -
sa'nın göğe çekildiği güne
talluk eden bayram) den -
mektedir. Bunlar, bâhusus
hastalık tedavisiyle alâkalı
oldukları için geniş bir yan -
kı uyandırmakta ve dina -
mik bir şekilde yayılmak -
tadırlar. Bunlar bilhassa sı -
kıntıda olan kimselere yar -
dım etmek için hususi ser -
visler kurmuşlardır. Bir te -
lefon numarasını çevirdi -
ğim zaman ahizede bir disk
bana şunu söyledi: «Sen ki,
yalnızsın uçurumun kena -
rındasın, gel bizi gör!»
Ben sırf merak saikasıyla
öyle kritik bir durumda ol -
mamama rağmen oraya git -
tim. Parisin Sentier soka -
ğında mükellef döşenmiş
geniş bir salonda bu. Üç
yüz kadar kişi hep bir ağız -
dan ilahi söylüyorlardı. Bir
kürsüde sivil giyinmiş dört
bey, rahiplerdi. Yaşlı bir kız
keman çalıyor diğer ikisi

mandolin, bir yaşlı bey pi -
yano çalmaktaydı.

Bir rahip kalkarak şu
nu söyledi: «Kardeşlerim,
gelemeyenlerin listesi. Fa -
kat gene de şifa talep edi -
yorlar. Biz de onlara bunu
temin edeceğiz.» Bir sepet -
ten bunların isimlerini ihti -
va eden kâğıtları çekiyor
isimlerini ve hastalıklarını
sayıyor. Başlar eğiliyor,
dualar okunuyor. Ciddi bir
durum olduğu zaman uğul -
tu artıyor. «Kardeşlerimiz
bize kutsal ruh vasıtasıyla
bedenlerinde hasıl olan şif -
fayı nakletsinler.» Mürit -
ler'den kalkanlar «Bir kan -
serim vardı iyileştirdim. Rab -
be hamdolsun.» gibi şeha -
dette bulunurlar ve bu ara -
da bütün kütle müşterek bir
vecd hali içinde feryadı fi -
gan eder. Ben 6 kadın ve
3 erkek saydım. Bunların
arasında iyileşmiş olan bir
sarah şunu ilâve etti: «Fa -
kat Kutsal Ruh bende en
büyük mucizeyi gösterdi!»

Ayin bittikten sonra
herkes ellerini mihraba u -
zatır ve buradan şifa tesir -
leri alacaklarını umarlar.
çıkışta kitap, broşür, plâk,
duvara asılacak kitabı
mukaddesler bol bol sa -
tışa arz edilir. Bu mez -
hebin tesirleri Fransa -
da 1930 yılında başlamış -
40.000 e çıkmıştır. Kutsal
ruhun mevcudiyetini des -
tekleyen 10 kadar çeşitli
mezhep daha vardır. Bunlar
en merhametli olan «Tan -
rının Cemaati» mezhebin -
den en şedit ve mutaassıp
olan «Son yağmur» a ka -

dar uzanır giderler. Bütün
bu cereyanların menşei ne -
dir? Asrın başında, Kalifor -
niyada vücutbulmuş olan
protestan bir cereyanın ne -
ticesinde İngiltere kana -
lıyla Avrupaya da nüfuz
etmiştir. Bunlar, İsa Mesih'
ten maada hiç bir ara vası -
ta kabul etmezler. Fakat
bunlar Hıristiyan Teslisinde
mevcut üç prensipten en
fazla Kutsal Ruha mütema -
yildirler. Kutsal Ruh el te -
maslarıyla şifa temin ede -
cektir. 1958 senesinde Fran -
sayı ziyaret eden meşhur A -
merikalı şifacı Osborn'un
kampanyası dehşetli bir he -
yecana sebep olmuştu. Bu
meyanda, bu zat bir tek cel -
sede 128 kişiyi tedavi ettiğini
söyleyerek geniş bir rek -
lâm imkânı sağlamıştı. Di -
ğer bir şifacı olan Douglas
Scott ise ayinlerde, «Elleri -
ni havaya kaldırarak adeta
vecd haline geçmekte ve hiç
bir lisanda anlamı olmayan
garip bir takım kelimeler
terennüm ederek bunların
Kutsal Ruh tarafından ken -
disine ilham edildiğini küt -
leye ihsas etmekte ve kütle
de adeta derin bir istiğrak
haline dalmış olarak (tıpkı
Bektaşî dervişlerinde oldu -
ğu gibi) ağızlarından kö -
pükler saçılarak, gözleri ka -
palı, tepinerek ve mânâsı
anlaşılmaz sözler söyleye -
rek ona uymaktadırlar.»
Bütün bu aşırı taraflara
rağmen bu mezhep bilhassa
şifacılık iddiasından dolayı
Fransada geniş çapta ya -
yılmaktadır.

(Devamı var)

Ufak - Tefek

Salih ÖGE

İşinize gideceksiniz.

Karşı kaldırıma geçmek zorundasınız.

Arabanın biri yolunuzu kesiyor.. Bekliyorsunuz. Fakat onu bir başkası takip ediyor, onu da bir başkası.. «Hayret» diyoruz, «Üçü de 952 Desoto... Fakat ortadaki araba hor kullanılmış.» İşte iki tane daha; bunlar da aynı marka, modelleri değişik.. Şimdi seri bozuldu; bu gelen 951 Dodge, arkasından 55 Chevrolet, onu bir jep takip ediyor, arkasından gıcır gıcır bir hususi 64 model Buick. İşte bunların ikisi de 955 Chevrolet...



Kendi kendinizi muaheze ediyorsunuz; «İşim mi yok» diyorsunuz; «el alemin arabasından bana ne? Şunların arkası kesilse de yoluma devam etsem».

Saatınıza bakıyorsunuz, üşüdüğünüzü hissediyorsunuz; karla karışık yağmur illiklerinize işliyecek bu gidişle.

İşte!.. Sizi işinize yetiştirecek olan otobüs göründü köşede... Buna yetişemezseniz en azından çeyrek saat gecikeceksiniz.. Çeyrek saattan ne çıkar demeyin, geçen gün de böyle önemsiz bir sebeple on dakika gecikmiştiniz...

Gerçi patronunuz veya şefiniz, geciktüğünüzün farkında bile değilmiş gibi davranmış, hatta fazla meşgul görünerek özür dilemenize bile meydan vermemişti ama, bu defa da gecikince olur ki o günkü müsahasenin kötüye kullandığınızı zanneder.

Belki yine bir şey söylemeyecek, belki yine «özür dilemenize bile» fırsat vermiyecek... Böylesi daha kötü ya...

Keşke «bir şey» söylese de, siz de hem geçen günkü, hem bugünkü gecikmenizin

«elinizde olmayan sebeplerden ileri geldiğini» ni izah ederek rahatlasanız.

Hatta o günün moral bozukluğu ile neredeyse en sevdiğiniz bir arkadaşınıza kalbini kıracaktınız. Hatırıyor musunuz; yemek paydosundaydı, yemeğinizi yedik - ten sonra gazetenizi açmıştınız. Çok geçmeden «en sevdiğiniz» arkadaşınız geldi, sol omuzunuzun üstünden gazetenize ortak çıktı.. Baş yazıdan tutun da sizin için en önemsiz haberlere kadar süze süze okumaya koyuldu. Halbuki siz, o sayfadaki ilgilendiğiniz herşeyi okumuş, sayfayı çevirmek üzereydiniz.

Beklediğiniz; «en sevdiğiniz arkadaşınıza» da okuyacaklarını okusun da çevireyim diye. Fakat o, «Suriyedeki ihtilâl» haberini henüz bitirmiş, ihtilâl liderlik edenin biyografisine başlamıştı. Saatınıza baktınız, mesai saatına 5 dakika var.

En çok sevdiğiniz arkadaşınıza halletti ruhiyenizi hissettirmeden yavaşça yerinizden kalkarak gazeteyi kendisine terketmiş, karşı pencereden dışarısını seyrederek tırnağını kemire kemire kendi kendinizi teskine koymuştunuz. İşte bu ufak-tefek hadiselerle o günkü gününüz sizin elinizden çıkmıştı. O gün siz kendiniz değildiniz, hatta bu sebeple ertesi gün için, şiddetle ihtiyacınız olan yarım günlük izin'i istemek cesaretini kendinizde bulamamıştınız; «şimdi» diyordunuz «ahiret sorgusu soracak».

«Saat kaçta gidecek mişsiniz, nereye gidecek mişsiniz, bu işi başka bir gün takip etseniz olmaz mıymış, başka şekilde halledemez miymişsiniz?» v.s.

Oysa bütün bu soruların cevabı hazır olduğu halde sizin «o saatınız» değildi. Halbuki ne kadar yanılmıştınız, siz patronunu-

veya sefinize mazeretinizi daha söyler-
o, her zaman olduğu gibi «leb» deme-
«leblebiyi» anlayacak, sanki «niçin» i-
istediğinizi evvelden biliyormuşcasına
sizinüzü keserek her zaman söylediği gi-

— «Tabii tabii» diyecekti. «Gidebilir-
sınız».



Araba seli devam ediyor; daha fazla
sıranılamıyacak kadar da ıslandınız. İçiniz-
deki barometre bu gününüzün de bozuk gi-
leceğini gösteriyor:

Herşeyden evvel, bu gün başlayacağı-
m işi şöyle «sade yağdan kıl çekercesine»
pürüzsüz sona erdireceğiniz şüpheli.

Hesap işleriyle uğraşıyorsunuz en azın-
dan aradığınız rakamı bulamıyacak, hiç
•Imazsa yaptığınız işlemi bir kere daha
gözden geçirmek zorunda kalacaksınız. Bir
atölyede, bir makina başında çalışıyorsanız
elinizdeki aletin veya önünüzdeki makina-
nın en umulmadık yerinde hasıl olacak u-
fak bir ârıza işinizi geciktirecek, randıma-
nınızı düşürecek, ikinci şahıslarla münase-
beti gerektiren bir iş yapıyorsanız ya mu-
hatabınızdan müşkilât göreceksiniz veya müş-
kilât gördüğünüzü sanarak gereksiz bir tep-
ki göstereceksiniz. Çalıştırıyorsanız çalış-
tırdıklarınızdan, beklediğiniz anlayışı bu-
lamıyacaksınız. Satıcıysanız bugün hep
«demir leblebi» müşterilerle karşılaşacak,
müşteriyseniz burnu bulutu çizen müstağ-
ni satıcılarla karşı karşıya kalacaksınız.

O kadarcık olsa öpüp başınıza koya-
caksınız, fakat kimbilir daha ne sinir tör-
püleyici olaylar birbirini kovalyacak. Di-
yelim ki hesabı tutturamadınız, uğraşp
didinecek, aradığınız rakamı bulacaksınız.
Tam «Oh!» deyip sırtınızı sandalyanızın
arkalına dayıyarak bir sigara ateşliyece-
ğiniz sırada yüzünüzün yumuşak olduğunu
bilen bir arkadaşınız önünüze bir tomar
kâğıt uzatacak: «N'olur» diyecek «şu hesap-
ta 27 kuruşluk bir fark var, ben bulama-
dım bir de sen çakar mısın» ve ilâve ede-
cek «her halde takdim tehir hatası olacak,
ya otuzu, üç yazmışımdır, ya otuzaltıyı alt-
mışüç...»

Ne yaparsınız?! Arkadaş!.. Reddede-

mezsiniz; «iyi ya birader mademki hatanın
nerede olabileceğini tahmin ediyorsun, ba-
kiverseydin ya» demiyeceksiniz. «Ben bu-
lamadım» demesi de yalan, hiç aramadı,
görüydünüz, bir saatten beri «dalga ge-
çiyordu». Sizin işinizin bitmesini bekliyor-
muş demek.

«Değmez» diyeceksiniz. Alacaksınız u-
zattığı kâğıtları önünüze ne kadar otuz
veya otuzaltı olması gereken rakamlar
varsa süzeceksiniz üç veya altmışüç yazıl-
mış olmasın diye. Siz süzedurun, sizin yü-
zünüzün yumuşak olduğunu bilen arkadaş-
nız da pencereden denizi seyredecek, Mar-
marada seyreden bir ticaret gemisinin kaç
tonilatoluk olduğunu keşfetmiye koyula-
cak, veya telefonda aradığı arkadaşına
«Sorma birader sorma! Dün gece berbat ol-
duk» diye dünkü gecenin hikâyesini tafsile
geçecektir.



Bir yandan da geçen arabaları yeniden
incelemeğe koyuluyorsunuz. Derken kesik
kesik bir klâkson sesi.. Sesin size bir şey-
ler söylemek istediğini seziniyor, daha ke-
nara çekilirken sesin geldiği arabanın şo-
förü ile göz göze geliyorsunuz.

Araba, gayet yumuşak bir frenle sür-
ratini asgariye indirirken şoför işaret edi-
yor; «geçebilirsiniz» diyor, «geçiniz» diyor.

Evet evet... tereddüte mahal yok.. Size
yol vermiştir.. Araba sizin karşı kaldırıma
geçebilmeniz için durmuştur..

Dünyalar sizin oluyor. Kendinizi ga-
yet hafif, gayet mesut hissediyorsunuz.
Kuş gibi uçmak geliyor içinizden.

Halbuki.. Evet, evet... İşte «siz böyle-
siniz»... Zaman olur herkesi memnuniyet-
ten mest eden şeyler sizin yüzünüzü gül-
dürmez de böyle «ufaktefek» şeyler kol-
larınıza kanatlar takar.

Aceleyle karşıya geçerken çok mühim
bir şey unutmuş, çok büyük ayıp işlenmiş
gibi duraklıyor tekrar şoförle göz göze ge-
liyorsunuz, gözlerinizle konuşuyorsunuz:

«Teşekkür ederim» diyorsunuz.

«Birşey değil» diyor.

«Nasıl bir şey değil» diyorsunuz. «Çok
şey» «Pek çok şey».

(Lütfen sayfayı çeviriniz)

Hatta mümkün olsa koşup şoför mahallinin penceresinden uzanıp şapur şapur öpmek geliyor şoförü içinizden.

Şoför gaza basıyor, siz otobüse yetişiyorsunuz.

Isındığınızı hissediyorsunuz, ısınmaktan daha öte bir sıcaklık, sıcaklıktan daha tatlı bir serinleme duyuyorsunuz içinizde. Bu, üşümüş de sonradan ısınmışcasına bir ısınma, bunalmış da sonradan serinlemişcesine bir serinleme değil, bambaşka bir havanın, bambaka bir dünyanın içinize doluşu bu... Hani mukaddes kitaplarda vadedilen Cennet'in havası bu kadar güzel değildir belki.. Hatta farkında mısınız; esvabınız bile eskisi kadar ıslak değil şimdi.

Bugün, «gün» sizin gününüzdür. Tanrı bugünü sizin için yarattı, bu otobüsün içindeki bütün insanlar bugün her zamankinden daha sevimli, daha saygıdeğer. Yolunuzun üzerindeki bütün ağaçlar bugün daha canlı daha yeşil...

Bugün öğle paydosunda gazetenize birisi ortak çıkarsa onunla birlikte günlük olayların kritiğini yapacaksınız. Bugün pencereden dışarıyı seyrederken tırnağınızı kemirmeyeceksiniz. Şefinizden veya patronunuzdan izin isterken hiç tereddüt göstermeyeceksiniz. Biliyorsunuz ki o, sizden her zaman hoşnuttur. O, mazeretlerinizin meşru oluşundan hiç bir zaman şüphe etmiyen, sizi memnun etmek için daima vesile arıyan bir kişidir.

Bugün bir arkadaşınız denizi seyrederken bir ara siz de yanına gidecek, ona, bugün güneşin her zamankinden daha parlak, denizin her zamankinden daha sevimli, martıların her zamankinden daha cici olduğunu söyleyeceksiniz.

Akşam evinize dönerken yaya kaldırımında size toslayacak veya dalgınlıkla ayağınıza basacak kirisli olursa, siz ondan ervel dattamp «pardon» diyeceksiniz.

Kunduralarınızı boyattığınız boyacı paranızın üstünü sayarken «kalsın» diyeceksiniz.

Her akşam yolunuzun üzerinde dilediği halde gözünüze ilişmiyen dilencinin önünden geçerken, eliniz gayri ihtiyari para çantanıza gidecek.

Bu akşam, pantolonunuza zifos sıçratan şoföre sinirlenmiyeceksiniz; «çaresiz» diyeceksiniz, «kabahat belediyede, bütün asfaltlar bozuk». Bugün belediyeyi de haklı bulacaksınız; «Ne yapsın, hangi birine yetişsin» diyeceksiniz.

Bu akşam yemek sofrasında sevdiği - niz yemeği görmediğiniz için annenizi, karınızı, ablanızı muaheze etmiyeceksiniz. «Ne beis var» diyeceksiniz «salata yoksa meyva var».

Yatağınız bu gece daha sıcak, daha kabarık, daha rahat. Bu gecenin rüyaları bile bambaşka; işte som mermerden yapılmış bir çeşme billur gibi su akıtıyor, ağzınıza çeşmeye dayıyorsunuz içiyorsunuz içiyorsunuz içiyorsunuz... Hayret ne biçim su bu?! İçiyorsunuz içiyorsunuz doymuyorsunuz... Dudaklarınızı çeşmeden ayırmıyorsunuz, ne susuzluk hissediyorsunuz ne bıkkınlık. İsteseniz yine yine yine içebilirsiniz. Tabiat olanca nimetlerle sizi ağırlamakta. bir yanda güneş doğmuş sizi terletmeden ısıtıyor, bir yanda lâpa lâpa yağan kar üşütmeyen bir serinlik veriyor içinize. Ağaçlar siz nereye gitseniz dallarını oraya uzatıyor. Yıldızlar elinizde oyuncak, elindeki yarım düzine topla sahnede gösteri yapan akrobat gibi yıldızlara gök yüzünde dans ettiriyorsunuz. Yönünüzü kaybetmişsiniz. Hayır hayır kaybedilmiş bir şey yok, burada yön yokki zaten, neyi görmek istiyorsanız baktığınız yönde onu görüyorsunuz. Baktığınız yön diye de bir şey yok. Her zaman, her an, her yönü görebiliyorsunuz.

Ve bir araba ayaklarınızın ucunda yumuşacık fren yapıyor, uyanıyorsunuz.

Ruh ve Madde'nin 6. cildi çıktı

Sipariş adresi: P. K. 1157 - İstanbul

Tekamül ve Realiteleri

Yazan: Ergün ARIKDAL

(Geçen sayıdan devam)

— ALTINCI KISIM —

Vicdan sezgisinin tesirleri pek müte-
nevvidir. Her insana göre dereceler almak-
tadır. Esas itibariyle, şu nitelikleri kendin-
de taşıdığı müşahade edilmiştir:

a) Ferde, onun kişisel çıkarlarını ge-
ri plâna alması için tazyikte bulunur. Fer-
din hareketlerinde, kararlarında ona ışık
tutar. Egoizmasına yenilmemesi için ferdi
düşünceye sevkeder.

b) Başkaları ile kendisi arasında sa-
dece bedeni bir ayrılığın olduğunu düşü-
nür; insanîyet olarak birliğin mevcut oldu-
ğu hakkında düşüncesi derinleşmeğe başlar.
İnsanlara karşı, kendi mevcudiyeti kadar,
sorumluluk duyar.

c) Derece derece yayılan ve ilerleyen
bir varlık sevgisinin zaruretini ortaya ko-
yar ve ferdi bu sevginin gerçekliğine ve
tatbikatına zorlar.

d) Yaptığımız hareketlerde, söyledi-
ğimiz sözlerde «hakkaniyete» uyup uyma-
dığımızı araştıran, bizi tereddütte bırakan
vicdan sesidir. Böylece hareketleri, düşün-
ceyi, istek ve tahayyülü kontrol altına al-
mağa, onları denetlemeğe başlamak tarzın-
da otokritik bir devre başlar.

e) Vicdan sezgisinde, insanlara karşı
onların hayırlarını temin edici bazı hare-
ket ve faaliyetlerde bulunmak üzere ferdi
aşan teşvikler vardır.

f) Her işte «iyi niyetin» yanısıra, fay-
dalı davranışlarda da bulunmanın zarureti-
ni göstermeğe çalışır. Sadece iyiniyet sa-
hibi olarak pasif bir durumda kalmak ye-
rine bu iyi niyetin semeresini almanın ica-
bettğini telkin eder.

Yukarıdaki tezahürlerin yanısıra, fert

daima nefsanîyetinin telkinleri ile beraber
bulunmaktadır. Çoğunlukla kendi çıkarları
karşısında vicdan sesini örtmeğe çalışır,
tevilcilik yapar. Tevil edilmeyen şeyler, fer-
din çıkarı ile doğrudan doğruya ilgili ol-
mayan hususlardır.

Vicdan sezgisi'ni alan bir kimse tedir-
gin ve mustarıptır. İstirabının sebebi: Vic-
dan sesinin doğruyu gösteren ikazlarında
ki gerçek ile, dış realitede vukubulan fiil-
lerin, gaye itibariyle ferdin egoizmasını
tatmin etmesinden doğan çatışma netice-
sidir.

Vicdan sezgisi basamağında insan da-
ha yüksek alemlerin mutad olmayan tesir-
lerini alır. Tesirlerin kendi ruhunda ser-
bestçe dolaşmasına ve neticeler doğurma-
sına müsaade edebildiği oranda, tekâmül
hızı artar.

ÖZET OLARAK :

— Kendini tenkit, normal sayısını a-
şar, fakat henüz tenkitleri yerini bul-
maz, bekleneni yapamaz. Tatmin olduğu
şeyler yavanlaşır, tatmin azalır. Fikir ve
düşüncesinin aksine olarak, doğru şeylerin
savunması yapılabilir.

Egoizmaya karşı zaman zaman galip
gelir. Fakat ferdi çabuk yorar ve onu bed-
binleştirir.

Devamlı fikrî sarsıntılar görünüyor, pe-
şin hükümler zorlanır.

Mustarıptır; kendi düşünce ve fikir-
lerinin, hareket ve davranışlarının bir baş-
ka türlü olabileceği hakkında bazı müphem
fikirleri mevcuttur. Bulamaz, bilgisi yeterli
değildir. Bilse bile tatbik gücü gelişme-
miştir.

Sezginin artması ve azalması, tesirleri
alıp almamasıyla ilgili cehdi faaliyeti ile il-
gili kalır.

Başkalarının gözündeki çöp yerine,
kendi gözündeki mertegi araştırma, yük-
selme gayretleri içindedir.

«Acaba gerçekten iyi ve doğru muyum?
Hakikati ve hak olanı icra ediyor muyum?
Tevil ve tahrif ettiğim gerçekler ashında
bana göre öyle oldular, bundan kazancım
ne oldu?» soruları sık olmasa bile insanın
şuurunu kaplar; sarar, sıkar.

(Devam edecek)

Ruhi İrtibatlarda Medyomluğun Psişik İzahı

(Geçen sayıdan devam)

Özetleyen: Feridun TEPEKÖY

Hadisenin vuku buluşuna sebep olan ilk amiller bunlardan ibarettir. Arzu ve alâkânın uyanmasına müessir olacak ve birbirine kademeli olarak bağlı bulunan daha derin illetlerin mütalâası hem mevzuumuza sığmaz ve hem de bilgi hudutlarımızın dışına çıkmış olmamıza sebebiyet vermekle hataya düşmemize sebep olabilir.

Bu sebeple biz, daha ziyade, bize yakın bulunan âmillerin üzerinde durmak ve bizim için pratik değeri daha büyük olacak neticeleri ortaya koymakla yetineceğiz.

Bilindiği üzere hadiseler birbirine illet-netice bağları ile çok sıkı bir şekilde bağlı bulunmaktadır. Bu bağların açık olarak görülebilmesi bir bilgi ve görgü işidir.

Hadise zincirleri dikkatle incelenecek olursa görülür ki: hadiseler kategorik bir takım safhalara ayrılmakta ve böylece değişik tertip ve karakterler altında zincir den ayrılan kollar şeklinde dallanmakta ve böylece bir şebeke meydana getirmektedirler.

Meselâ bir cam kırılıyor. Cam kırıkları yere düşüp bir gürültü meydana getiriyor. Bu hadise zinciri böyle bir istikamette ilerlerken daha değişik tertipten yeni hadiseler de zuhur ediyor: Meselâ camın kırılması esnasında bu hadiseyi gören bir insanın korkması, veya bir cam parçasının insanın bir tarafını kesip yaralaması gibi hadiseler ve bu hadiselerin sebep olacağı diğer hadiseler... O halde maddi vasat içinde olduğu kadar insanın ruhunda da bir takım değişmelerin meydana geldiğini ve böylece tekâmül bakımından insanların hadiselerden bir takım bilgileri elde ettiklerini söyleyebiliriz. Hadiseler bundan dolayı insanlar için bir kıymet taşır.

Hadiselerin meydana gelişinde (Burada tabiat hadiselerinin yüksek idareci ruhi plânlar tarafından tertiplenişini mevzuumuz dışında bırakıyoruz.) şuura sahip müessir bir kudretin - yâni ruh'un - mevcudiyeti zarureti biraz evvel söylemiştik.

Ruhun müessiriyet kudretinin - süptil bir tesir olması dolayısıyla - madde kâinatı içinde maddi karakter taşıyan bir takım hadiseleri meydana getirmesi, başka bir ifade ile, müessiriyet kudretinin maddî karakterli hadiselere dönüşmesi direkt olarak mümkün olamaz.

Sempatizasyon kanunu buna manidir. Bu sebeple ruhi tesirlerin uygun bir transformasyondan geçmek suretiyle maddi hadiselere dönüşmesi zarureti vardır. İşte bu dönüşümü mümkün kılacak olan tesir nakil ve transforme edici uygun vasıtaların aracılığı bundan dolayı zaruret olmaktadır. Bu tesir nakil vasıtalarına klâsik spiritüalizmada sadece umumi mahiyette olmak üzere «Perispri» denmiştir.

Bugün biliyoruz ki, ruh-madde münasebetlerinde, sonuncu halkayı fizik beden teşkil etmek üzere, gittikçe seyyalleşen ve birbirine bağlı ve hakim durumda bulunan transformasyon ekranlarının meydana getirdiği bir müessiriyet zincirinin vasıtalığı ruhla birlikte düşünülmelidir. Belki de bizlerin ruh hakkında bildiğimizi zannettiklerimiz sadece bu transformasyon ekranlarıyla ilgili bilgilerimizden ibarettir. Zira, ruhu biz ancak, böylece yani tezahürleriyle tanıyoruz.

Nasıl ki, elektriğin asıl mahiyeti bilinmemekle beraber (velev metal bünye içinde bulunan serbest elektronların bir nevi hareketi olarak ifade edilmiş olsa bile) ısı, ışık magnetizma gibi tezahürlerini müşahade etmekle onun varlığını kabul etmekte isek, ruh'u da aynı şekilde, ancak, tezahürüne vasıta olduğu hadiselerle tanımaya çalışmaktayız; buna mecburuz. Nasıl ki, bir telin ısınması, ışıldaması ve etrafında bir «elektrik saha» meydana getirmesi, elektriğin hakiki mahiyetini bize açıklamıyorsa, aynı şekilde, fizik beden ve tezahürlerinin müşahadesi de bize ruhun mahiyeti hakkında bir fikir vermemektedir.

Şu halde, biz ruh hakkında serdedece-
ğimizi fikirlerimize sadece ruhun madde
kâinatında meydana gelmiş bir aksinin de-
ğerini tesbit etmiş olacağız.

Gene aynı sebepten dolayı, ruhun mad-
de kâinatına aksetmemiş gerek sübjektif
ve gerekse objektif müessiriyeti ve faali-
yeti, bizler tarafından hiç bir suretle bili-
meyecektir. Dolayısıyla, var olmasına
rağmen, ruhun maddî kâinat dışındaki bir
hayatının mevcudiyetinden de bahsedilemi-
yecektir.

Ruh, madde kâinatında mevcudiyetini,
ancak bir takım özel hadiselerin meydana
getirilişi ile ortaya koymaktadır.

Hadiselerin meydana getirilmesi - ve
başka bir deyimle: Ruhun dünya vasa-
tında bir hayata sahip olabilmesi - ise mad-
dî bir beden vasıtallığını zaruri kılmak-
tadır.

Bu düşünceleri takviye eden fizik, fiz-
yolojik ve spirit müşahade ve müaâhaza-
lar vardır. Şimdi kısaca bunları inceleye-
lim:

1 — Fizik Mülâhazalar :

Fizik kâinat, üç buutlu bir realitedir.
O halde, beşer idraki, üç buut realitesinin
dışına çıkamaz. Madde kâinatı, seyyahiyet
dereceleri itibarıyla birbirinden çok farklı
tezahürlere imkân veren kabiliyet ve ka-
rakterler gösteren kademeler teşkil etmek-
tedir. Bu kademeler arasında pek küçük bir
safhayı da üç buutlu fizik âlemimiz tem-
sil ediyor.

Her kademe kendi kabiliyet ve karak-
teriyle uyuşacak tesirlerle ancak sempa-
tize olabileceği gibi, ayrıca, o kademe da-
hilinde bir ruhun haysiyetini değerlendire-
mek için de gene uygun maddî vasıtalar -
dan meydana gelmiş ölçü ve kıstas un-
surlarına ihtiyaç vardır. Ancak bu suretle-
dir ki, biz bir ruhun bir madde vasatı için-
deki varlığını değerlendirebiliriz. Böyle yap-
mayıp da, meselâ, maddî karakter taşı-
mayan bir kudreti - veya tesiri - madde
kâinatı içinde maddî ölçü vasıtalarıyla ölç-
mek ve değerlendirmek istersek bu yol ile

müsbet bir neticeye ulaşmamız mümkün
olamayacaktır.

Zira ölçülmek istenen obje ile ölçü va-
sıtaları arasında hiç bir şekilde bir irtibat
(sempatizasyon) mevcut olmayacaktır.
Meselâ bir ruhu direkt olarak maddî vasıta-
larla ne ölçebiliriz, ne tartabiliriz ve ne de
resmini çekebiliriz. Çünkü ölçü unsurları
üç buut kâinatının dimansiyonu içinde bu-
lunmasına mukabil, «Ruh» bu realitenin
dışında, ağırlık, mekân, şekil gibi vasıflar-
dan tamamen uzak bulunmaktadır. O halde,
iki ayrı kademenin mevcudiyetleri birbir-
lerine karşı birer mukayese mevzuu ola-
mazlar.

Aralarında vasıtalı veya vasıtasız her-
hangi bir şekilde sempatizasyon bağı mev-
cut bulunmayan iki ayrı madde kademesi-
ne mensup teşekküllerin (mevcudiyetlerin)
birisinin, kendi mensup bulunduğu kade-
menin dışındaki diğer madde kademesine
girdiği eğer, farazi olarak, kabul edilecek
olursa bu takdirde o teşekkülün (veya ru-
hun, tesirlerinin) hiç bir suretle farkına va-
rılması mümkün olamaz.

Burada çok önemli olan diğer bir hu-
sus da ortaya çıkmaktadır ki, o da şudur:
Bir madde plânından (kademesinden) di-
ğer bir madde plânına maddî unsurların
aktarılması mümkün değildir. Tesir trans-
formasyonları vasıtasıyla ancak plânlar
arasında zincirleme hadiselerin meydana
gelmesi mümkün olmaktadır. «Transformas-
yon ekranları» dediğimiz mihraklarla te-
sirlerin bir kademededen diğer bir kademeye
aktarılışı mümkün olmaktadır. Ölüm ha-
disesi esnasında ruhun fizik bedenini, mad-
de kâinatının tâbi olduğu kademesi içinde
(Dünya mekânı) bırakmak mecburiyetin-
de bulunuşu da keza gene aynı sempati-
zasyon kanununun bir icabı olmaktadır.

Bir fizik beden sahibi bulunan bir
ruhun gönderdiği ruhî (süptil) tesirlerin
bedene aktarılmasını temin için arada bu-
lunması zaruret olan bir takım tesir trans-
formasyon mihraklarının, mevzuubahis te-
sirlerin fizik mekân ile olan sempatizas-
yonunu temin etmesi lâzım gelmektedir.

(Devamı var)

Yarınki Dünya

(3. sayfadan devam)

rem ihtiyaçlar yüzünden şurada burada do-laşmak, şuraya buraya konup göçmek de-mek olduğundan haftalardan beri oturul-makta olan bir yer birdenbire bırakılır, otlak ve sulu bir yere gidilirdi; arkada sa-dece ocak parçaları, çadır çevresindeki arklar, çadır kazıklarının kakıldığı çukur-lar gibi sönük izler kalırdı. Üzerinden yıl-lar geçince bu izler de silinerek seçilmez olurlardı

Bir vakitler sevgililerin oturmuş ol-dukları bu yurtlar ve bunlardaki belirsiz iz-ler âşık şairler için birer ilham kaynağı idi.

Hayat darlığı ve geleneğe bağlılık A-rap şiirlerini çerçevelemiş olmakla beraber bu açlık ve kıtlık ülkesinde; kız çocukları diri diri gömmek gibi acımak bilmiyen ve daima biribirleriyle çarpışan bu sert mu-hitte bu kasideleri görmemiz orada aynı zamanda bir bahar havasının estiğini de bildiriyor. Muhammet Peygamberle ilk ha-lifelerinin bu parçalanmış Arapları birleş-tirerek az zamanda cihana hakim olmaya başlamaları da göstermektedir ki, Arapla-rın içinde oldukça yetişkin ve aydın olan-lar vardı.

Araplar; Eşhürü hurüm diye anılan dört ayda - Zilkade, zilhicce, muharrem, recep - çarpışmalara son verdikleri için bundan istifade ederek muhtelif yerlerde panayırlar kurarlardı ki bunların en meş-huru Taif civarındaki Suku Ukâz denilen, panayırdı. Burada alışveriş yapılır şiirler okunurdu. Takdire mazhar olan şiirler Mı-sır ketenlerine yazılarak Kâbeye asılırdı ki bu yedi kaside de böyle beğenilmiş ve Kâ-beye asılmış olduğundan El-Muallakâtisse-bî = Yedi askı adını almıştır.

M.E.B. Yayınları

Şerafettin Yaltkaya'nın önsözünden

BATI MEDENİYETİ

Bildiğimize göre, Avrupa medeniyeti-nin dünya üzerinde çok müessir olduğu bir çağda yaşıyoruz.

Bu müessiriyet, teknik bir üstünlüğe, geçmişteki ve halihazırdaki askeri bir gü-çe, sınai ve ticari, kültürel sahalardaki mü-esseselerin yilrütmede oldukları bazı pren-siplerin tatbikattaki işleyiciliğine ve fert hayatı ile doğrudan doğruya ilgili olabilme-sine bağlıdır da diyebiliriz.

Bu sözlerimiz, Amerika gibi uzak ba-tıyı ve Rusya gibi, onun tam zıddı ve mu-kabil bir kutbu gibi görünen bir ülkeyi de nazarı itibara alarak söylenmiştir.

Mecmuamızda, bazı münferid ve de-vamlı yazılarımız ve tercümelerimizle bu medeniyetin bazı unsurlarını incelemeye gayret ederek bunun gelecek bir dünya ile ilgilerini izlemeye çalıştık.

Avrupa, ya da batı medeniyetinin eski Yunan, Roma, Yahudilik ve hristiyanlık-la çok derin bir ilgisi vardır. Yunan dilşün-cesi çok tanrılı ve esrarlı bir dünyada ak-lın prensiplerinin bulunmaya çalışılması ve tabiat içinde araştırmayı mümkün hale getirmesi bakımından önemlidir. Ancak, ta-rihi bir taksimata göre, rönesansdan son-ra, yeni çağlarda müessir olabilen bir me-saj gibi kabul edilebilir ki ondokuzuncu a-sır ilim ve zihniyetini hazırlamıştır da di-yebiliriz.

Roma ise, değişik halk kitlelerinin bir arada yaşayabilmesini temin eden kaba bir güç yanında, yollar gibi nakil vasıtala-rının ehemmiyetini idrak etmiş idari ve hukuki bir organizasyon fikrini batıya mi-ras bırakmıştır.

Tevrat ve İncil ise, tatbikatta putpe-rest unsurlarla karıştırılarak milletlere a-sırlar boyunca, aile hukuku ve çeşitli insan davranışlarında rehberlik etmişlerdir. Dini müesseselerin davranışlarına olduğu kadar sivil müesseselerin de tatbikatına müessir olmuşlardır. Elbetteki bu söylediklerimiz çeşitli ülkelerin hukuki sistemlerinin mu-kayeseli incelenmesi gibi vasi bir çalışma mevzuudur.

Ancak şunu inkâr edemeyiz ki bugün, yüz milyonlarca insan bilerek ya da bilmi-yerek, (dinsizler de dahil olmak üzere)

merşini dinlerden alan bazı hükümlerin tesirinde yaşamaktadırlar.

Batı medeniyeti muvacehesinde bu metinlerin Tevrat ve İncil'den başka mukaddes metinlerle doğrudan doğruya hiç bir ilişkisi bulunmadığı açıktır. Meselâ Avrupa medeniyetinde şümullü bir şekilde ne Bu-rist metinlerinin ne de Kur'anın tesirlerini bulabiliriz.

Bununla beraber Milâdi yedinci yüzyılda Arap yarımadasında Kur'an vasıtasıyla bildirilen bir din de mevcuttur ki yüz milyonlarca insanın, memleketimiz de dahil olmak üzere Kur'ana inanarak yaşadığı açıktır.



«Büyük vazifeliler» isimli yazı serimizi okuyanlar objektif metodumuzu bilirler. Sona eren bu yazılarımızın hitamında, Muhammed Peygamberin hayatından bahsetmenin bizce, Kur'anın anlaşılması için müterafık olduğu beyan edilmiş idi.

Bu demek değildir ki sosyal - kozmik bir hadise olarak islâmiyetin yeryüzündeki değeri hakkında mütevazıane bir araştırmaya girmeyelim.

Bu incelememizde açık hakikatlerden ve bunların mukayesesinden faydalanarak bir takım sonuçlara varmaya gayret edeceğiz. Bu metod akli ve ilmîdir.

Hemen şunu söyleyelim ki batı, Kur'anın ilâhî bir tebliğ olduğuna inanmaz. Muhammed Peygamberin bir eseri olduğunu ve islâmiyetin sosyal bir islâhat neticesi meydana gelmiş bulunduğunu iddia eder. İslâm ülkelerindeki islâmi şeriat tatbikatına bakarak islâmiyeti yahudiliğin hortlaması olarak görür.

İslâm ülkelerindeki batı uygarlığının maddi tatbikatının yetersizliği ve sefaletin müşahadesi burada bir ölçü unsur olarak kullanılmakta, bundan bizzat Kur'ana inananlar dahi ümitsizliğe düşmekte ve kendilerini nasıl savunacaklarını bilememektedirler.

Diğer taraftan, Kur'ana inananlar Tevrat ve İncil muharref (bozulmuş) addetmekte, ve batı yaşayışının islâmi şeriat anlayışına uymayan tarafları yüzünden o

medeniyet mensuplarına kötü gözle bakılmaktadırlar: Yani domuz eti yenilmesi, şarap içilmesi, tesettüre - kadınların örtünmesine - riayet olunmaması..

Bizce bu karşılıklı durumda her iki tarafta da müşterek bir tek davranış özelliği vardır: Bu dahi fikir sahibi olunurken rivayet ve zanlara tabi olunması, mukaddes metinlere, bugüne kadar, gerektiği gibi eğilinememiş olmasıdır.

Her türlü sosyal, psikolojik hadisenin tezahürüne vasıta olan biz insanlar birbirimizi suçlamak hakkına sahip değiliz. Bu söylediklerimiz de, okuyucularımıza fikrî bir empozisyonda bulunmamız demek değildir ve sadece bir fikir beyanıdır. Gerek metinleri gerek olayları izleyerek bundan bir neticeye varmak herkesin kendi hakkı ve vazifesidir.



Bu itibarla evvelâ, dayandığımız en müşahhas delillerin mukaddes kitapların (Tevrat - İncil - Kur'an) bizzat kendileri ve bunların zuhurundan bugüne kadar cereyan etmiş olan hadiseler, yani insanların çeşitli anlayış ve tatbikat tarzları olduğunu ve bunları tam objektif olarak inceleyeceğimizi beyan edelim.

Fikri bir sistemin mevcudiyeti, onun evvelki sistemler karşısındaki vaziyeti ve sosyal - kozmik hadiselerle beraber tezahürü ve onun gayesinin bilinmesiyle aydınlığa çıkarılır.

Şu halde, milâdi yedinci asırda bir islâmiyet meydana gelmiş ise bu, putperest - yahudi ve hıristiyan sistemlerinin ötesinde bir sistem olması icab eder. Bu sistem İncildeki gibi gözahe ve gönül heyecanlandırıcı hadiseler muvacehesinde meydana gelmemiştir. Burada «Bizzat Kur'anın mucize oluşu» fikri üzerinde durmak gerekmektedir. Ayrıca bu, Kur'anın, daha ziyade tahakkük edecek, insanlar tarafından güçlülkle benimsenip tatbik edilecek bir sistem oluşuna da işarettir.



Evvelâ basit bir müşahede üzerinde duralım: Tevratın zuhurunda müterakki medeni bir kavim: Mısır, cahil, inanç sahi (Lütfen sayfayı çeviriniz)

bi olacak bir kavim; İsrail oğulları, Musa ve Firavun vardı. Mucizelerle birlikte Mısır, Filistin, Suriye ve Mezopotamya arasında bir kavim, peygamberleriyle maceralar yaşadı.

İsa ise bu kavmin içinde ve görünüşte ferisilere - katı şeriat anlayışına - karşı çıktı; mucizeler yaptı ve Golgota tepesinde haça gerildi.

İslâmiyet ise yazımızın başında neşrettiğimiz şiirlerde belirtilen hayat anlayışına sahip bir kavim arasında zuhur etmiş bir peygambere vahy olunan Kur'anla vaz olunmuştur.

Hadisler hiçbir vakit manasız değildir. Hele bunlar yeryüzünde tekâmülünü idrak etmekte olan insan oğlunun kurtuluşunu icap ettirecek nitelikte iseler...

Nerde Mısır, nerede tevatru kılı kırk

yararcasına inceleyen din bilginleri karşısındaki İsa, nerede Mekke'de Kureys kabilesinden gelen Peygamberin muhitinin realitesi: Kadın, şarap, av, harp, kendi kendine övgü, ölüm korkusu ve sevgilisinin sökülmiş çadırları karşısında ağlayan arap şairi..

Bu şiirleri seçerken mahsus bir sıra takip ettik: Kumlara örttüğü izler karşısında ağlayan; kadına, şaraba, kavgaya düşkün insanoğlu, uzayıp giden gecenin kederinden kurtulmayı arzuluyor. Ve beklediği yağmurun rahmetine ermeye de namzettir. 1400 yıl sonraki insanlar için cari olan kıymetlerle cahiliye devri şairinin anlattıkları arasında pek büyük bir fark yok. Realiteler devam ediyor, bu arada incelen insanoğlu yine kurtuluşunu bekliyor ve çiçekleri açtıracak yağmuru özliyor.

Çocuklar

(7. sayfadan devam)

meliyiz, fakat işittiğimiz şeylerden de ürpermemeliyiz, bu onun düşünce denemeleridir.

Asıl Ders: Eğer ben de bir gün çocuklarla birlikte yaşarsam, herhalde, ailelerin düştükleri hatalara düşebilirim; fakat hiç olmazsa insanlar arasındaki münasebetlerin büyükler arasında olduğu gibi, çocuklarla da henüz gelişmediğini hatırlarım. Herşeyden evvel onun ne söylemekte olduğunu değil, neyi anlatmak istediğini düşünürdüm.

Bir gün öğleden sonra evime geldiğimde birkaç tane küçük kız kapımın önüne toplanmış oynarlarken buldum. Ellerinde bir kitap vardı ve sahifesinin biri yırtılmıştı. Benden bir yapıştırıcı istediler. Derhal getirdim verdim; bana terbiyeli bir şekilde teşekkür ettiler, sonra içlerinden biri bana: «Şimdi artık gidebilirsin» dedi. Ben içeri girdim ve kapıyı sessizce kapadım.

Burada, bütün arkadaş çocuklarının bana öğrettikleri esas ortada:

Nasıl ol;

Neyin varsa onu ver

Sonra da kendi işlerine bak...

Ben, bu öğrendiğimi değerlendiriyorum.

Görülmemiş Sürpriz



Buz Dolapları
Çamaşır Makineleri
Dikiş Makineleri
Hesap ve Yazı Makineleri
Fotoğraf Makineleri
Teyp ve Pikaplar

Ev ve Oto Radyoları

Motosiklet ve Bisikletler

Yazar Para Kasaları

Masa ve Duvar Saatleri

Elektrik Süpürgeleri

Normal ve Otomatik Ütüler.

Otomatik Teraziler

Bulaşık Makineleri

Otomobil Kamyon Traktör Motosiklet

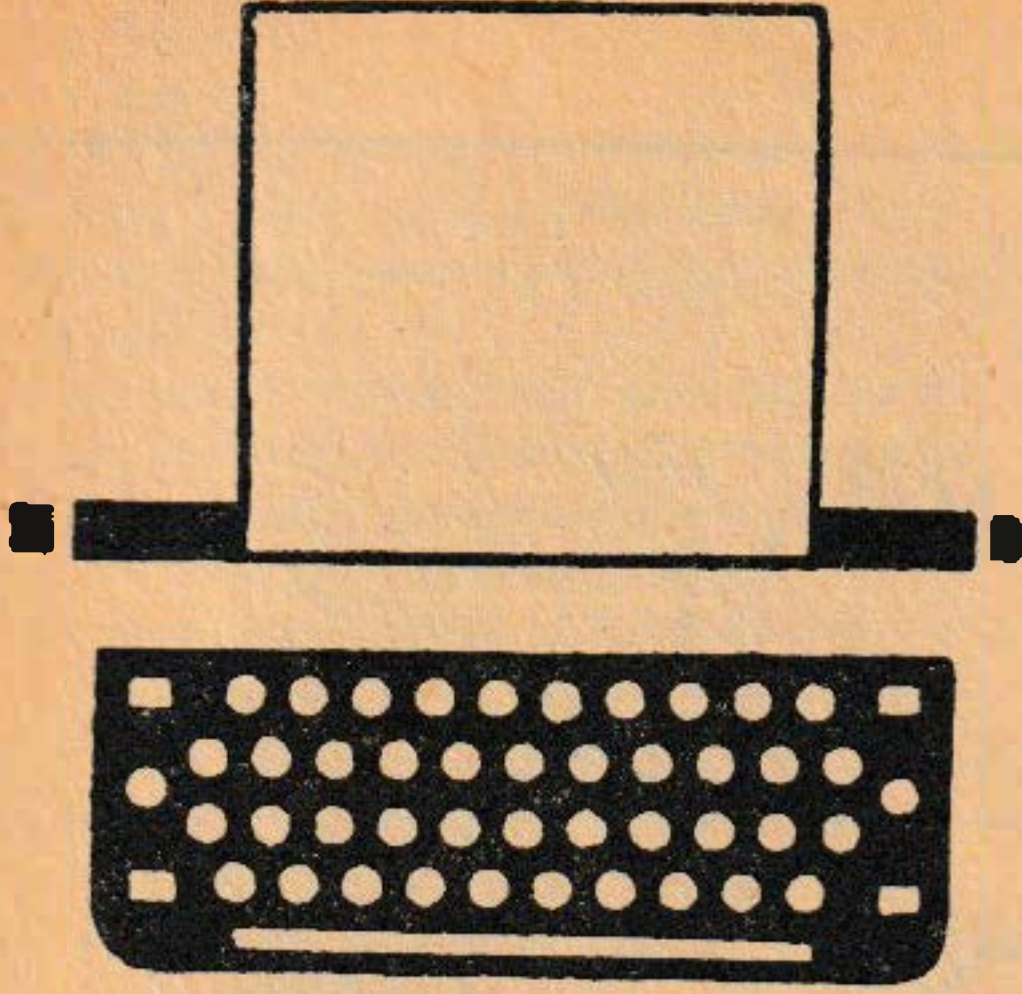
ve Bisiklet Lastikleri ve Aküleri

Odun, Kömür ve Gaz Sobaları

Akordeon Keman Gitar ve Piyano

ALMAK İSTEDİĞİNİZ HER EŞYA **TAKSİTLE**

(RUH: 513)



Okuyuculara CEVAPLAR

Sayın Viktor M. KOHEN - ŞİŞLİ

«... Günden güne her bakımdan iyile ve güzele doğru giden ve her zaman için, insanlığın tekâmülü için didinen yazı ailenizi samimi olarak tebrik eder ve Cenabı Hakkın bu, tekâmüle yardımcı yönündeki faaliyetinizde yardımcı olmasını dilerim.»

Bir çok okurlarımızın demek istediğini söylemeniz bizi şu bakımdan uyandırıyor: «Vazife duygusu içinde yapılan çalışmalarımız semere vermekte ve o ölçüde yeni yeni sorumluluklar yüklemektedir.» Sizlere hizmet bizlerin en büyük hazzımızdır. Teşekkür ederiz.

Selâm ve Sevgiler.

Sayın Edip ÇİVİ — ADANA

Kör ve sağır doğan kimseler, bir suç karşılığı olarak böyle olmuş degillerdir. Her insan tekâmül ihtiyaçlarına göre bir beden yapısına, aileye, muhite, milliyete sahiptir. Varlığın bedenli iken yapacağı hareketleri önemlidir. Bu hareketlerden ruhun elde ettiği intibalar, düşünceler ve gösterdiği çaba önemlidir. Bir alimie bir cahilin vicdan sesini yerine getirmeleri bakımından hiç bir farkları yoktur. Elde edilen netice önemlidir. Gidilen yol ve kullanılan araçlar önemli değildir her zaman.

Selâm ve Sevgiler.

Sayın Salih SALLI - Yenişehir - BURSA

Sizlere yardımcı olmak bizlerin ödevlerimiz arasındadır. Herkes gibi sizin de

deneysel bir inanca ulaşmanız en tabii bir hakkınızdır. Bu bakımdan medyomluk tatabikatında yol göstermek amacıyla, Ruh ve Madde'de uzun uzun öğretici mahiyette yazılar yazılmıştır.

Bu bilgiler sakıncası olmayan, herkesce bilinen ve deneyi yapılmış bilgilerdir. Onları dikkatle incelemenizi ve bilgili olarak hareket etmenizi tavsiye ederiz.

Selâm ve Sevgiler.

Sayın Ahmet GÜNDÜZ - BODRUM

1. Kalem tecrübesinde, yazının karakteri, cümle teşkili, kullanılan kelimeler, cümlenin fikri seviyesi, sorulan sorulara verilen cevaplar (medyomun bilemeyeceği gizli hususlar, seviyesini ve bilgisini aşan tartışmalar gibi) size bir delil olabilir.

2. Medyomun kalem ve kâğıda doğrudan doğruya temas etmeden elde edilen yazılara ait çok tecrübeler vardır. Bu olaya «vasıtasız yazı» ismi verilir. Medyomdan çıkan ruhsal tesirlerden yararlanan bedensiz varlıklar bir çeşit «uzaktan hareket - telestezi» metodu ile bu işi başarırlar.

3. Radyestezi Notlarımız kısa zamanda basılacaktır. Masraf karşılığı almak üzere, cüz'i bir ücretle gönderilecektir.

Selâm ve Sevgiler.

Sayın Baysal GÜLBAŞ — ANKARA

Bir hayli çok olan sorularınıza cevap vermek sırası bu sayımıza kaldığından dolayı özür dileriz. Sayın okurlarımızın so-

larına cevap verebilmek için sıra gözetmek zorunda kalıyoruz. Cevaplarımız şöyledir :

1 — Klervoyan (Durugören) süjelerin başka bir mekâna sevki, psişik olarak gerçekleşir. Dedüblüman tarzında olmazlar. Süje bu mekân değişimini kendisi yapabileceği gibi bir idarecinin isteği ile de yapabilir. Kendi kendine ruhsal seyahatlerin metodu, bir idareci nezaretinde yapılan deneylerden sonra gelişir. Süjenin ruhen ve fikren kuvvetli olması gerekir.

2 — Ruhsal seyahatlerde, süje, bedeninden, elbiseden soyunma tarzında olduğu gibi, ayrılmaz. Mekanizmanın esası ruhun çeşitli tesir sahalarıyla sempaticasyon kurması ve oralardan çok kuvvetli intibalar almasıdır. Çok kuvvetli devrelerde dedüblüman (çift bedenlenme) olayı da ortaya çıkar. Bütün bu olayların idarecileri Bedensiz Varlıklardır.

3 — Eşyanın uzaktan hareket ettirilmesi (Telekinezi), ruhsal tesirlerin eşya üzerinde elektromanyetik yahut psişikomanyetik bir alan kurmasıyla temin olunmaktadır. Bu ruhsal manyetik saha içine giren cisimler kaba fizik vasıtalar kullanılmadan, hareket edebilirler.

4 — Ruhsal tedavi kabiliyeti, doğuştan gelir. İnsanın tekâmül şartları ile ilgilidir. Uzaktan tedavi de, medyomun kendi şifa verici tesirlerini uzun dalgalar halinde sevk edebilmesine, kuvvetli konsantrasyon kabiliyeti ve üstün bir tahayyül güeline ve inana sahip olması gerekir.

5 — Trans belirtileri, tekniği hakkında Ruh ve Madde'nin «Spiritizma Dersleri» ni okuyunuz, deriz.

6 — Kristal küreye bakarak obsesyona uğranır diye birşey yoktur. Obsesyon kaderdir. Her vesile ile olabilir. Bilmek, makûl ve akli selim sahibi olmak yegâne korunma yoludur.

7 — Kuvvetlerin şekil değiştirmesi, enerjinin dönüşümü demektir. Işık, ısıya; ısı mekanik enerjiye döner, meselâ, psişik kuvvet Ruh denen cevherin, madde kâinatı içinde gösterdiği faaliyetin bir tarzıdır. Kendine has tesirlerin beden içinde faaliyet göstermesidir.

8 — Medyomluk hakkında, «Spiritizma Dersleri» ni okuyunuz.

9 — Ruhun saflaştırmanın usulü; kendini kontrol, nefis murakabesi, daima diğerkâmcı faaliyet göstermek, vicdan sesine uymak, daima iyi ve doğru olanı araştırmak ve bilgiyi arttırmaktır, kısaca...

10 — Fakirler, uzun çalışmalar sonunda medyomlaşmaktadırlar.

11 — Yoga, Hinduizm'de ruhun tasfiyesi ve kurtuluşu için yapılan ve Brahman ve Budist rahiplerince kullanılan ruhsal bir çalışma şekli ve metodudur.

12 — Sihir, bize göre, nefsanî gayeler uğruna yapılan birtakım psişik çalışmalar, kâinatın geri ve menfi tesirlerine tâbi olarak elde edilen maddi ve manevi şeylerin bütünüdür. İlk toplumlardaki sihirbaz, aynı zamanda o toplumun idaresini de elinde bulundurur. Bir bakıma ruhsal tesirler sihir yolu ile alınmaktadır.

13 — Gizli İlim (Okültizma) den bugün pek bir şey kalmamıştır. Daha ziyade insanın tekâmül etmesine yararlı olacak metodlar artık gizlilik arz etmemektedir. Bunlar, müşahede, tecrübe, vicdanî hareket, nefsanîyeti yenmektir.

14 — İnsanın bedenli iken, Üstün İnsan olması için nefsanîyetini tamamen yenmesi, tamamen vicdanî ile hareket etmesi ile kabildir. Tasavvufta netice itibarıyla bir tekâmül metodu idi. Günümüzün bilgi ve şartlarına ayak uyduramaz.

15 — Doğu'da da, Batıda olduğundan ziyade ruhi konuları işleyen eserler vardı. Fakat gelişen araştırma ve bilgilere ayak uyduramayışından, tetkik değeri kaybolmuştur. İnsanlar daha açık ve seçik, sağlam bilgiler istemektedir.

16 — Rüyada görülen seyahatler imajinatiftir. İnsan rüyasında sonradan tahakkuk edecek olayları aynen veya sembolik tarzda görebilir. Mekanizması, bedensiz varlıkların rüya tarzındaki tebliğinden ibarettir. Bu yüzden rüyalara çok dikkat etmek gereklidir. Rüyalara zihni bir olay olarak değil, insan psişesinin tekâmül seyri ve durumlarını gösteren bir kılavuz gibi görmek ve bu açıdan incelemek gerekmektedir.

Selâm ve Sevgiler.